

Vzdělávání – Informace – Poradenství

Úspěšnost absolventů středních škol ve vysokoškolském studiu, předčasné odchody ze vzdělávání

**RNDr. Michaela Kleňhová
Ing. Jiří Vojtěch**

Praha 2007

Projekt je financován Evropskou unií a rozpočtem ČR

OBSAH:

1. Úvod	3
Metodické poznámky	4
2. Absolventi středních škol a jejich studium na vysokých školách	6
2.1 Absolventi gymnázií a jejich studium na vysokých školách	8
2.2 Absolventi oborů lyceum a jejich studium na vysokých školách	11
2.3 Absolventi oborů středních odborných škol a jejich studium na vysokých školách	12
2.4 Absolventi oborů středních odborných učilišť a jejich studium na vysokých školách	15
2.5 Absolventi nástavbového studia a jejich studium na vysokých školách	17
3. Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání a jejich studium na vysokých školách	19
3.1 Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání SOŠ a jejich studium na vysokých školách	19
SOŠ 23 Strojírenství a strojírenská výroba	20
SOŠ 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	21
SOŠ 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	23
SOŠ 41 Zemědělství a lesnictví	25
SOŠ 53 Zdravotnictví	27
SOŠ 63 Ekonomika a administrativa	29
SOŠ 64 Podnikání v oborech, odvětví	31
SOŠ 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	32
SOŠ 82 Umění a užité umění	34
3.2 Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání SOU a jejich studium na vysokých školách	36
SOU 23 Strojírenství a strojírenská výroba	36
SOU 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	38
SOU 66 Obchod	40
3.3 Absolventi vybraných skupin oborů nástavbového studia a jejich studium na vysokých školách	41
Nástavbové studium 23 Strojírenství a strojírenská výroba	41
Nástavbové studium 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	43
Nástavbové studium 64 Podnikání v oborech, odvětví	44
4. Absolventi oborů středních škol a jejich studium na vysokých školách – porovnání	46
5. Přílohy	49

1. Úvod

Cílem této analýzy je postihnout chování absolventů středních škol v průběhu vysokoškolského studia. Analýza navazuje na publikaci Přejít absolventů středních škol do terciárního vzdělávání, která byla vydaná v roce 2006 a mapovala chování absolventů oborů ukončených maturitní zkouškou škol po ukončení střední školy z pohledu jejich dalšího vzdělávání, resp. zájmu o další studium.

Po absolvování střední školy více než polovina absolventů maturitních oborů středních škol pokračuje ve studiu na vyšších odborných a vysokých školách. Do vysokoškolského prezenčního studia vstoupilo v roce 2005 celkem 53 % absolventů oborů středních škol ukončených maturitní zkouškou.

Vzhledem k tomu, že jde o nezanedbatelnou část absolventů středních škol, resp. populace, a s přihlédnutím k tomu, že v budoucnosti bude podíl absolventů pokračujících v dalším studiu dále narůstat, je nutné věnovat této části populace náležitou pozornost. Aby bylo možné nadále uspokojovat jejich vzdělávací potřeby, je nutné zmapovat jejich chování při studiu na vysoké škole.

Absolventi středních škol, kteří zahájí studium na vysoké škole, vykazují různé trendy v chování. Někteří se dostanou na obor, který chtěli studovat, a s úspěchem jej dokončí, jiní zjistí, že vybraný obor jim nevyhovuje a začnou studovat něco jiného. Poměrně velkou skupinu tvoří studenti, kteří ke studiu vybraného oboru nebyli přijati a nastoupili na jinou vysokou školu. Ti v následujících letech obvykle podávají přihlášky znovu a opětovně se pokoušejí o přijetí ke studiu původně zvoleného oboru. Nezanedbatelnou skupinu tvoří i absolventi středních škol, kteří vstup na vysokou školu odkládají do dalších let a začínají studovat až později. Část absolventů středních škol při vstupu na vysokou školu zjistí, že začali studovat obor, který si sice původně zvolili, ale který jim nevyhovuje, a přihlásí se ke studiu oboru jiného, případně na jinou vysokou školu.

Vzhledem k tomu, že není možné vysledovat dlouhé časové řady, zaměřili jsme se, obdobně jako v předchozí publikaci, na absolventy středních škol, kteří složili maturitní zkoušku v letech 2002 až 2005. Z těchto údajů je možné vytipovat určité modely chování absolventů, lze však předpokládat, že spolu s dalším nárůstem počtu studijních míst na vysokých školách a i spolu s nárůstem celkového počtu maturantů, se jejich chování do budoucna bude zcela jistě měnit.

Naší snahou je postihnout chování studentů vysokých škol podle druhu oboru středních škol, kterou vystudovali a následně i podle oborových skupin. Zaměříme se tedy na absolventy oborů gymnázií (obory K KOV mající na 5. místě oboru písmeno „K“), oborů lyceí, oborů středních odborných škol (obory K KOV mající na 5. místě oboru písmeno „M“ bez oborů lyceí), oborů středních odborných učilišť (obory K KOV mající na 5. místě oboru písmeno „L“, bez nástavbového studia) a oborů nástavbového studia.

Analýza v sobě nezahrnuje chování absolventů středních škol ve studiu na vyšších odborných školách, protože nejsou dosud k dispozici data potřebná pro tuto analýzu. Údaje je možné čerpat pouze z matrik studentů. Ty však v případě vyšších odborných škol nejsou dosud k dispozici v dostatečném časovém rozsahu.

Veškeré údaje o studentech jsou podle stavu k březnu 2007, mapují tedy současnou situaci na vysokých školách.

Metodické poznámky

Pod pojmem absolventi středních škol jsou uváděni absolventi oborů středních škol ukončených maturitní zkouškou nebo oborů nástavbového studia.

Obory středních odborných škol jsou veškeré obory KKOv, které mají na 5. místě písmeno „M“ s výjimkou oboru lyceí. Obory středních odborných učilišť jsou všechny obory KKOv, které mají na 5. místě kódu oboru písmeno „L“ s výjimkou nástavbových oborů. Obory gymnázií jsou všechny obory KKOv, které mají na 5. místě kódu oboru písmeno „K“.

Pod pojmem odložená poptávka jsou zahrnuti všichni uchazeči o studium na vyšší odborné škol a vysoké škole, kteří podali přihlášku ke studiu rok a více po ukončení studia na střední škole.

Opětné nástupy na vysokou školu – jde o studenty, kteří studia zanechali před jeho úspěšným ukončením a následně znovu nastoupili k vysokoškolskému studiu.

Předčasné ukončení studia – zanechání studia před jeho úspěšným dokončením.

Míra předčasného ukončení studia – podíl studentů, kteří zanechali studia před jeho úspěšným dokončením a znovu ke studiu na vysokou školu nenastoupili.

V celé analýze se zabýváme výhradně absolventy středních škol z let 2002/03 –2005/06.

V případě vysokých škol se uvádějí studijní programy, které ne zcela korespondují s kódy KKOv. V celé publikaci pracujeme v případě středních i vysokých škol s prvním dvojčíslí kódu studijního programu.

Rok maturity nemusí být vždy spolehlivě vyplněn – jde o nepovinný údaj. Pro analýzu byly porovnány u jednotlivých studentů údaje v rámci všech vysokých škol tak, aby bylo dosaženo homogenních dat. Je však nutné tyto údaje brát jako kvalifikované odhady, nikoli „tvrdá“ data.

Použité zkratky

KKOv Klasifikace kmenových oborů vzdělání

sk. skupina oborů KKOv pro obory středních škol

SOŠ střední odborná škola

SOU střední odborné učiliště

VOŠ vyšší odborná škola

VŠ vysoká škola

Skupiny studijních programů vysokých škol:

MATFY studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající dvojčíslím 11 a 17

PŘÍROD studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající číslicí 1 s výjimkou dvojčíslí 11 a 17

STROJ studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající dvojčíslím 23

ELEKT studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající dvojčíslím 26

CHEM studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající dvojčíslím 28

TECHN studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající číslicemi 1 a 2 s výjimkou dvojčíslí 23, 26, 28 a 36

STAVE studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající dvojčíslím 36

ZEMĚD studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající číslicí 4

- LÉKAŘ studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající číslicí 5
EKON studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající dvojčíslím 62
PRÁVO studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající dvojčíslím 68
HUMA-OS studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající číslicemi 6 a 7 s výjimkou dvojčíslí 62, 68, a 75
UČITE studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající dvojčíslím 75
UMĚNÍ studijní programy vysokých škol s kódem programu (B,M) začínající číslicí 8

Skupiny oborů KKOV středních škol:

- 16 Ekologie a ochrana životního prostředí
23 Strojírenství, strojírenská výroba
26 Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika
28 Technická chemie, chemie silikátů
36 Stavebnictví, geodézie, kartografie
41 Zemědělství a lesnictví
53 Zdravotnictví
63 Ekonomika, administrativa
64 Podnikání v oborech, odvětví
65 Gastronomie, hotelnictví, turismus
66 Obchod
68 Právo, právní činnost
75 Pedagogika, učitelství, sociální péče
82 Umění a užité umění

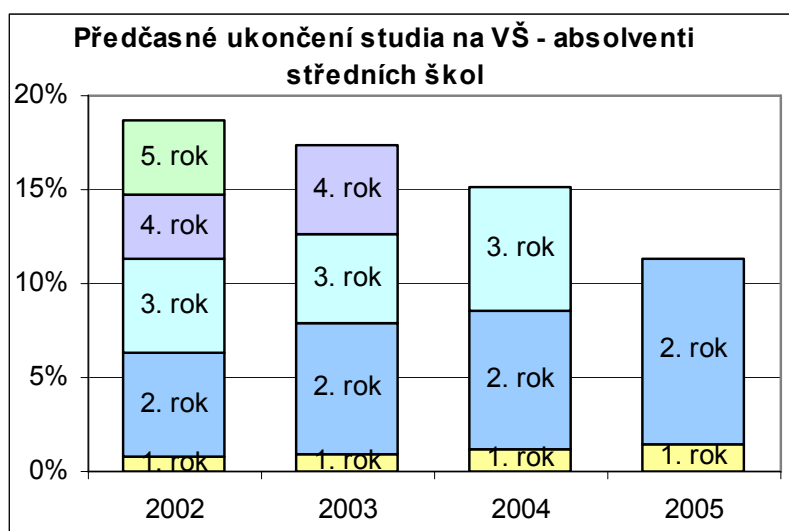
2. Absolventi středních škol a jejich studium na vysokých školách

Spolu s celkovým rozvojem terciárního vzdělávání a se stále se zvyšujícími požadavky na vzdělání absolventů vstupujících na trh práce se vysokoškolské vzdělávání otevírá stále širšímu okruhu uchazečů o studium. Každoročně je přijímáno ke studiu na vysokých školách více uchazečů, ne všichni však studium úspěšně ukončí.

Na vysoké školy se hlásí jak uchazeči z řad absolventů středních škol, kteří právě odmaturovali („čerství absolventi“), tak ti, kteří již vstoupili na trh práce, případně již studovali na VŠ a VOŠ a po neúspěšném ukončení studia začínají studovat znovu („odložená poptávka“). Vzhledem k tomu, že se v posledních letech vedou debaty o tom, jestli je vysokoškolské studium dostatečně otevřené a přístupné absolventům středních škol, jsou pro další analýzy podstatní ti studenti, kteří nastoupili ke studiu na vysokou školu bezprostředně po ukončení středoškolského studia nebo v několika málo letech po maturitě.

Uchazeči o studium si vybírají vysoké školy a obory, které budou studovat, z různých hledisek. Na jedné straně je to zájem o obor, na druhé straně však i snaha vystudovat jakoukoli vysokou školu jen proto, aby získali vysokoškolské vzdělání, resp. titul, a měli lepší uplatnění na trhu práce. Tomu také odpovídá jejich různá motivace vybrat obor dostudovat, případně úspěšně dokončit obor jiný. Z těchto důvodů dochází k přestupům studentů z oboru na obor, případně do jiných forem studia a nezanedbatelné je i to, že část studentů studium ukončí předčasně a do terciárního vzdělávání se ani v budoucnu nevrátí.

Obrázek 1: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi středních škol

V časovém horizontu tří až čtyř let neustále vzrůstá počet studentů, kteří sice studium na vysoké škole předčasně ukončili, ale na vysoké školy se vracejí a zkoušejí studovat ať už ve stejném, nebo v jiném oboru, případně na stejné nebo jiné vysoké škole.

K tomu, abychom získali odpovídající informace o odchodech absolventů z vysokoškolského studia, je nutné mít k dispozici informace o odchodech maturantů z vysokoškolského studia s delším časovým odstupem.

Vhodná je tak dlouhá časová řada, ve které je možné podchytit i ty studenty, kteří již několik let na vysoké škole studovali a navíc měli možnost již studium úspěšně absolvovat. Nejstarší údaje, které je možné považovat za dostatečně spolehlivé, jsou údaje o maturantech z roku 2002, proto je budeme i v následujících analýzách používat.

Z celkového počtu studentů, kteří maturovali před pěti lety, jich studium předčasně ukončilo 19 % (z těch, kteří studium na vysoké škole zahájili). Situace se však může v průběhu let měnit a vyvíjet i díky zavedení třístupňové struktury studia podle *boloňského procesu*, kdy lze očekávat vyšší úspěšnost, resp. vyšší míra dokončování vysokoškolského studia. Tato vyšší míra dokončování je dána zejména faktem, že bakalářské studium je v porovnání se dříve rozšířeným „dlouhým“ magisterským studiem kratší a často i méně vědecky zaměřené. Tato úvaha vychází i ze zkušeností jiných zemí, kde míra dokončování kratších studijních programů je prakticky všude vyšší než je tomu u programů dlouhých.

Nejvíce studentů, absolventů středních škol z roku 2002, kteří nastoupí k vysokoškolskému studiu, **zanechá studia v průběhu prvních dvou let studia** (zejména v druhém roce studia) – jde o cca **6,3 % studentů**. Dalšíh **5 % studentů odchází po druhém roce studia**. Předčasné odchody z vysokých škol jsou méně časté, pokud studenti dokončí třetí rok – po třetím a čtvrtém roce studia předčasně odchází ze studia 3,4 %, resp. 3,9 % studentů. Podíly předčasně ukončujících studium po třetím a čtvrtém roce studia jsou v nižší i z důvodu, že v magisterském studiu (jak ve vyšších ročnících 5 až 6letého studia, tak v navazujícím magisterském studiu) studuje v porovnání s bakalářským studiem méně studentů.

Pokud zprůměrujeme podíly odchodů z vysokoškolského studia za všechny studenty, kteří odmaturovali v předchozích pěti letech (nejen tedy průřez za jeden maturitní ročník), pak získáme průměrné hodnoty odchodů ze studia 15 %.

S tím, jak je studium jednotlivých oborů vysokých škol jinak náročné, liší se pochopitelně i podíl studentů, kteří studijní programy jednotlivých oborových skupin ukončí. Liší se zároveň i podle oboru středních škol, které absolvovali. **Největší podíl studentů předčasně ukončuje studium technických oborů**, což je dáno zejména tím, že vysoké školy technického směru mají poměrně nouzi o uchazeče a velice často přijímají všechny uchazeče o studium. I z tohoto důvodu jsou tyto obory uchazeči chápány jako „sázka na jistotu“ a ke studiu nastupují i uchazeči, kteří prakticky nemají o obor zájem a následně odcházejí z vysokoškolského studia definitivně, nebo se po neúspěšném ukončení studia následně hlásí ke studiu oborů jiných. **O více než třicet procent studentů, kteří ke studiu technických oborů nastoupí a předčasně je ukončí, se jedná v případě strojírenství, o více než dvacet procent v případě elektrotechnických, chemických a „ostatních“ technických oborů.**

Více než desetina studentů zanechává předčasně studia matematických a fyzikálních oborů, přírodovědných oborů, oborů stavebnictví, ekonomie a učitelství. Poměrně nejnižší předčasné odchody z vysokých škol nastávají v případě oborů humanitních, lékařských a zdravotnických, právních a uměleckých.

Pokud studenti ukončí předčasně studium a mají zájem pokračovat ve studiu na vysoké škole, obvykle si znovu vybírají obory obdobného zaměření. Nejčastěji studenti přestupují na obory ekonomické a obory „ostatní“ humanitní.

Prakticky ve všech oborových skupinách více než polovina těch, kteří studium ukončí a znovu na vysokou školu nastoupí, nastoupí ke studiu oborů stejné oborové skupiny. Výjimkou jsou obory chemické. O tři čtvrtiny a více studentů nastoupivších ke studiu obdobných oborů se jedná v případě elektrotechnických, zemědělských a ekonomických studijních programů. Naopak nejméně často studenti začínají opakovaně studovat obory matematické a fyzikální, již zmíněné chemické, právo a učitelství.

Tabulka 1: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi středních škol celkem

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OŠUCITE	UMĚNÍ	
10 MATFY	52,4%	2,0%	2,2%	8,1%	0,5%	4,4%	2,6%	0,5%	1,5%	14,5%	1,3%	4,6%	4,7%	0,6%
10 PŘÍROD	1,2%	61,7%	0,3%	0,4%	3,2%	4,5%	0,8%	4,7%	6,6%	4,0%	0,9%	6,8%	4,7%	0,7%
23 STROJ	1,1%	0,8%	71,7%	2,9%	0,4%	7,9%	2,3%	2,1%	0,4%	6,0%	0,7%	2,1%	2,0%	0,4%
26 ELEKT	3,8%	0,4%	2,6%	75,0%	0,2%	5,7%	1,1%	0,8%	0,2%	7,2%	0,3%	1,1%	1,4%	0,3%
28 CHEM	0,8%	9,0%	0,4%	0,9%	47,5%	6,3%	0,7%	7,6%	10,1%	6,1%	1,0%	3,6%	5,4%	0,5%
2 TECHN	2,8%	1,6%	2,7%	4,5%	1,4%	67,8%	1,9%	1,9%	1,3%	7,2%	0,6%	2,6%	3,3%	0,4%
36 STAVE	1,6%	1,2%	2,0%	1,3%	0,3%	7,3%	72,0%	1,0%	0,2%	7,3%	0,6%	2,4%	2,0%	0,9%
4 ZEMĚD	0,3%	4,5%	0,4%	0,2%	1,5%	3,8%	0,6%	77,2%	2,3%	3,1%	0,6%	2,4%	2,7%	0,4%
5 LÉKAR	1,2%	5,5%	0,3%	0,5%	2,2%	1,8%	0,2%	1,5%	72,0%	3,5%	1,3%	5,1%	4,4%	0,4%
62 EKON	1,9%	1,0%	0,5%	1,0%	0,3%	1,9%	0,9%	0,7%	0,4%	77,5%	4,5%	6,8%	2,3%	0,2%
68 PRAVO	1,3%	0,5%				0,5%	0,3%	0,3%	0,9%	15,2%	56,3%	21,5%	1,8%	1,1%
6 HUMA-OS	0,7%	1,0%	0,2%	0,1%	0,2%	0,6%	0,3%	0,4%	0,9%	5,1%	5,6%	72,6%	9,3%	2,9%
75 UČITE	2,5%	2,8%	0,5%	0,6%	0,5%	1,5%	0,6%	1,1%	2,3%	5,5%	3,4%	18,3%	57,4%	3,1%
8 UMĚNÍ	0,4%					1,1%	1,4%		0,6%	1,9%	1,9%	13,0%	6,8%	71,8%
VSICHNI	5,2%	4,4%	6,7%	9,8%	2,4%	9,2%	5,7%	5,2%	4,7%	17,8%	3,6%	14,9%	8,5%	1,9%

Přestupy mezi obory, resp. opakovaný nástup k vysokoškolskému studiu do studijních programů jiné oborové skupiny, obvykle nepřevyšují hladinu deseti procent. Výjimkou jsou oborové skupiny s nižší mírou přestupů uvnitř oborové skupiny a obory umělecké.

Po předčasném ukončení studia v matematických a fyzikálních studijních programech nastupuje více než desetina těchto studentů (15 %) znovu na vysokou školu ke studiu ekonomických oborů. Je to dáno zejména tím, že zde využijí své znalosti matematiky, ale na druhé straně jde o studium ne tak jednoznačně zaměřené a mnohem více praktické.

Další skupinou s vyšší mírou mezioborových přestupů je chemie. Desetina těch, kteří studium ukončí, odchází studovat obory lékařské a zdravotnické a za zmínku stojí i přestupy na obory přírodovědné. Ve všech případech jde zejména o ty, kteří se v minulosti na medicínu nedostali a chemii brali jako druhou šanci.

Mezioborové přestupy nastávají ve větší míře také v případě studentů, kteří odešli ze studia práv. Ti nejčastěji začínají studovat ekonomické obory (15 %) a ostatní humanitní obory (více než 20 %)

Ze studia oborů učitelství studenti nejčastěji „přecházejí“ studovat obory ostatní humanitní. Jde o 18 % přestupů, pravděpodobně jde o ty, kteří v minulosti ke studiu humanitních oborů nebyli přijati, a proto začali studovat učitelství (především obdobné aprobece).

Poslední oborovou skupinou s vyšší mírou mezioborových přestupů jsou obory umělecké. Z těch, kteří studium ukončí, odchází více než desetina (13 %) studovat ostatní humanitní obory.

2.1 Absolventi gymnázií a jejich studium na vysokých školách

Gymnázia jsou v povědomí veřejnosti zakotvena jako školy, které vychovávají především uchazeče o vysokoškolské studium a jejich hlavním cílem je připravit absolventy pro následné vysokoškolské studium, resp. úspěšné vykonání přijímacích zkoušek na vysoké školy. K tomu přispívá i poměrně hustá síť víceletých gymnázií, která přijímají žáky již v průběhu plnění povinné školní docházky a primárně by měla být určena pro žáky talentované a nadané (na těchto školách plní v současné době povinnou školní docházku odpovídající 2. stupni základní školy cca 10 % odpovídající populace).

Je pravdou, že absolventi gymnázií mají, zejména vzhledem k všeobecnému charakteru jejich vzdělávání, mnohem širší všeobecné znalosti a tedy i větší prostor pro výběr oboru, který chtějí na terciární vzdělávací úrovni studovat. Nejsou úzce odborně zaměřeni, jako je tomu v mnoha případech u absolventů oborů středních odborných škol a škála výběru studijních oborů je obvykle širší a v mnohem větší míře se zaměřují na studium humanitního směru.

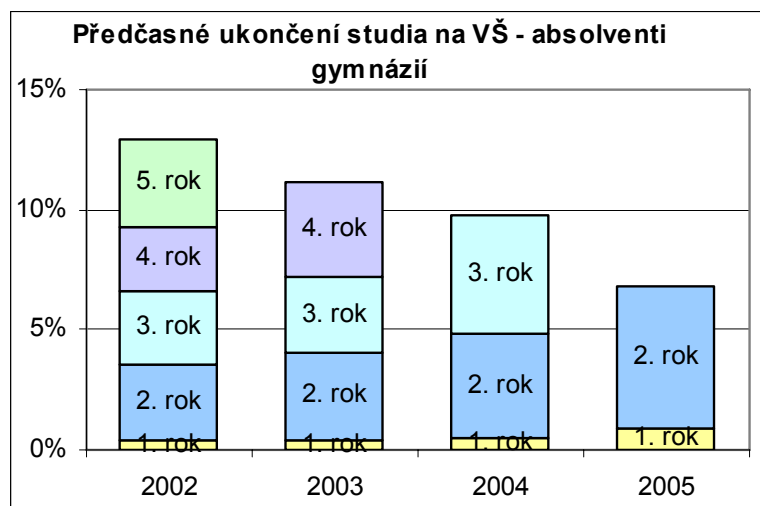
Prakticky všichni absolventi gymnázií okamžitě po ukončení studia na střední škole mají zájem pokračovat ve studiu na terciární vzdělávací úrovni, a to především na vysoké škole, vyšší odborné školy vnímají spíše jako další možnost v případě, že by na vysokou školu nebyli přijati.

Absolventi gymnázií jsou, i vzhledem k všeobecnému charakteru jejich předchozího vzdělání a získaným širším znalostem, v porovnání s absolventy ostatních středních škol při vysokoškolském studiu mnohem více úspěšní a studia zanechávají v mnohem menší míře. Je to dáno i tím, že častěji začínají studovat obory, o které mají skutečně zájem. Navíc jsou tyto absolventi ve výběru dalšího studia mnohem flexibilnější a díky všeobecným základům středoškolského studia mají mnohem širší spektrum vysokoškolských oborů, pro jejichž studium mají dostatečné středoškolské znalosti.

V prvních dvou letech studia zanechává studia vybraného oboru na vysoké škole necelých 7 % studentů – absolventů gymnázií. Část z nich se ale pochopitelně na vysoké školy vrací a pokračují ve studiu ať už v obdobných, nebo zcela jiných oborech.

Obrázek 2: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi gymnázií

Pět let po maturitě předčasné ukončilo studium na vysoké škole 13 % absolventů gymnázií. Nejméně jich definitivně ukončilo studium v průběhu prvního roku studia (to je však spíše dáno organizací studia na vysoké škole; školy s kreditním systémem ukončují studium neúspěšným studentům až v případě, že nedokončí ročník, a ne po prvním semestru), jde o méně než jedno procento. V průběhu jak druhého, tak třetího roku ukončilo předčasné

vysokoškolské studium okolo 3 % studentů. Po třetím ročníku jde o 2,7 % předčasných odchodů. Více než 3 % absolventů gymnázií předčasné odchází z vysokoškolského studia i po čtvrtém roce studia. Toto procento je srovnatelné s podíly odchodů v nižších ročnících a je dáno i tím, že absolventi gymnázií častěji po ukončení bakalářského studia pokračují ve studiu magisterském. Kromě těchto studentů se pochopitelně jedná i o ty, kteří častěji mění přestupují z oboru na obor a studium si tímto způsobem stále prodlužují.

Z oborového pohledu ukončují absolventi gymnázií předčasné vysokoškolské studium zejména technických oborů, ve všech případech jde o více než desetiprocentní míru předčasných odchodů. Nejčastěji i, kteří nastoupili na obory strojírenské (20 % studentů) a obory elektrotechnické (18 % studentů). Naopak nejméně studentů – absolventů gymnázií – odchází předčasné z vysokoškolského studia právě (3 %), oborů uměleckých (6,5 % studentů) a oborů lékařských a zdravotnických (7 %). V případě ostatních skupin vysokoškolských oborů se míra předčasných odchodů ze studia pohybuje na úrovni 8 – 14 %.

Z údajů o absolventech gymnázií, kteří maturovali v roce 2002, dále vyplývá, že část z těch, kteří studium jednoho oboru neúspěšně ukončí, se část opětovně ke studiu znovu hlásí a jsou i přijati. Z těch, kteří ukončí studium v průběhu prvního roku studia, jich opakovaně 7 % ke studiu opět nastoupí. Z těch, kteří ukončili studium po prvním roce studia, se jich opakovaně na vysoké školy vrátí 8 % a z těch, kteří ukončí studium po druhém roce studia, jich začne znovu studovat 5 %.

Pokud by se jednalo o stabilní situaci, která se v průběhu let nemění, pak se dá předpokládat, že se celkové podíly odchodů absolventů gymnázií sníží o cca 0,5 až 1 procentní bod, tedy že se další 0,5 až 1 % absolventů opětovně k vysokoškolskému studiu vrátí a dokončí ho. Navíc vzhledem ke značné zkrácení průměrné délky prvního stupně vysokoškolského studia (tedy vzhledem k masivnímu přechodu vysokých škol z dlouhých magisterských programů na programy krátké bakalářské) se dá předpokládat, že toto procento opětovných návratů a ukončení studia bude v budoucnu o něco vyšší.

Absolventi gymnázií, kteří v průběhu studia na vysoké školy studium ukončí a následně k dalšímu vysokoškolskému studiu nastoupí, nejčastěji nastupují ke studiu ostatních humanitních oborů (20 %) a oborů ekonomických (16 %). Naopak nejméně často přestupují ke studiu oborů uměleckých (2 %), chemie (2 %) a oborů strojírenských (3 %). Ostatní skupiny vysokoškolských oborů se na přestupech studentů podílejí od 5 do 10 %.

Pokud absolventi gymnázií opětovně nastupují k vysokoškolskému studiu, v nadpoloviční většině nastupují ke studiu programů ve stejné oborové skupině s výjimkou studentů chemie. Ve všech oborových skupinách jsou však tyto opětovné nástupy do stejných oborových skupin nižší než v případě absolventů odborných středních škol.

Tabulka 2: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi gymnázií

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	53,7%	2,4%	1,8%	7,3%	0,5%	4,0%	2,8%	0,5%	1,4%	14,1%	1,6%	4,8%	4,1%	0,7%
10 PŘÍROD	1,3%	62,4%	0,2%	0,3%	2,7%	3,5%	0,8%	4,2%	6,7%	4,4%	1,0%	7,2%	4,5%	0,7%
23 STROJ	2,5%	1,5%	57,3%	3,4%	0,4%	8,7%	4,0%	2,2%	1,0%	10,3%	1,6%	4,0%	2,4%	0,8%
26 ELEKT	5,7%	0,6%	2,1%	71,5%	0,5%	4,3%	1,8%	0,4%	0,3%	9,5%	0,4%	1,2%	1,4%	0,4%
28 CHEM	1,0%	12,0%	0,3%	0,7%	39,8%	4,6%	1,0%	7,3%	15,4%	5,8%	1,5%	4,4%	5,5%	0,6%
2 TECHN	4,0%	2,8%	2,2%	4,2%	1,4%	61,6%	2,1%	2,2%	2,5%	7,9%	1,1%	3,6%	4,0%	0,5%
36 STAVE	2,6%	2,0%	1,8%	1,2%	0,4%	5,6%	67,0%	1,0%	0,4%	10,1%	1,1%	2,9%	2,7%	1,4%
4 ZEMĚD	0,4%	6,4%	0,2%		1,4%	2,7%	0,9%	73,4%	3,7%	2,8%	0,8%	3,2%	3,3%	0,6%
5 LÉKAR	1,4%	6,2%	0,3%	0,6%	2,5%	2,0%	0,3%	1,6%	69,6%	4,1%	1,5%	5,5%	4,0%	0,4%
62 EKON	2,8%	1,6%	0,5%	1,3%	0,5%	2,2%	1,4%	0,9%	0,7%	67,9%	7,4%	9,5%	3,1%	0,4%
68 PRAVO	1,5%	0,6%				0,6%	0,4%	0,3%	0,9%	16,3%	52,1%	23,9%	1,9%	1,2%
6 HUMA-OS	0,6%	1,2%	0,2%	0,1%	0,2%	0,5%	0,4%	0,4%	1,0%	5,1%	6,3%	71,3%	9,4%	3,2%
75 UČITE	2,0%	3,4%	0,2%	0,3%	0,4%	1,1%	0,6%	1,1%	2,8%	5,5%	4,8%	21,2%	54,1%	2,5%
8 UMĚNÍ	0,7%					0,9%	1,8%		0,7%	3,0%	3,1%	19,7%	7,4%	61,1%
VŠICHNI	6,5%	6,4%	2,8%	6,9%	2,2%	6,2%	4,6%	4,7%	6,5%	15,9%	5,3%	20,3%	9,8%	2,0%

Míra opětovných nástupů ke studiu programů ve stejných oborových skupinách se pohybuje v rozmezí 50 až 60 % v případě oborů matematických a fyzikálních, strojírenských, práva a učitelství. O něco vyšší (v rozmezí od 60 do 70 %) opakovanou míru vstupů do stejných oborových skupin vykazují absolventi gymnázií v případě přírodovědných, ostatních technických oborů, stavebnictví, lékařství a zdravotnictví, ekonomických a uměleckých oborů.

Více než v 70 % opakovaně ke studiu obdobných oborů nastupují absolventi gymnázií, kteří zanechali studia ostatních humanitních oborů, zemědělských a elektrotechnických oborů.

Ve všech případech, kdy je míra opakovaného vstupu do stejné oborové skupiny nižší než 60 %, existuje alespoň jedna oborová skupina, do které nastupuje více než 10 % studentů, kteří začnou opakovaně vysokou školu studovat. Tyto charakteristiky vykazují i obory umění a stavebnictví. V případě všech těchto oborů předkládáme i stručný komentář.

Po předčasném odchodu ze studia matematických a fyzikálních oborů nastupuje 14 % těch, kteří se opakovaně na vysokou školu vrátí, ke studiu ekonomických oborů. Za zmínku stojí i obory elektrotechnické, které následně studuje 7 % těchto studentů. Tyto obory si vybírají zejména proto, že se jedná o studenty matematicky a fyzikálně zaměřené, kteří své znalosti při dalším studiu využijí. Ke studiu ostatních oborů následně nastupuje 0,5 až 5 % absolventů gymnázií, kteří předčasně ukončili studium matematických a fyzikálních oborů a následně znovu nastoupili ke studiu.

Absolventi gymnázií, kteří předčasně ukončili vysokoškolské studium strojírenských oborů a znovu na vysokou školu nastoupí, nastupují kromě strojírenských oborů nejčastěji ke studiu ekonomie (10 %) a ostatních technických oborů (9 %).

Další oborovou skupinou, která stojí za zmínku, jsou chemické obory. Opětovné nástupy absolventů gymnázií na vysokou školu se soustřeďují kromě samotné chemie i na obory lékařské a zdravotnické (15 %) a obory přírodovědné (12 %). V obou případech se zřejmě jedná o studenty, kteří tyto obory chtěli původně studovat, ale nebyli k jejich studiu napoprvé přijati. Proto začali studovat obor příbuzný, na který byla vyšší šance přijetí a tedy nižší převis poptávky, tedy chemii.

Obory stavebnictví jsou další oborovou skupinou, u které absolventi gymnázií přestupují v deseti procentní míře ke studiu jiného oboru. Jde o obory ekonomické. Na ostatní obory přestupuje cca 0,4 až 5,6 % těch, kteří studia zanechávají a opětovně se na vysokou školu vrací.

Studenti práv z řad absolventů gymnázií, kteří studia zanechávají a opětovně začnou na vysoké škole studovat, kromě oborů práva nastupují ve vyšší míře i ke studiu oborů ekonomických (16 %) a ostatních humanitních oborů (24 %). V obou případech se jedná o obory obdobného charakteru. Odchody jsou navíc způsobeny i vyšší náročností studia práv.

Z oborů učitelství přestupují studenti – absolventi gymnázií – nejčastěji kromě učitelských oborů ke studiu ostatních humanitních oborů (21 % z těch, kteří opětovně ke studiu na vysoké škole nastoupí). Jde zřejmě o studenty, kteří obory humanitní chtěli původně studovat, ale vzhledem k tomu, že nebyli hned napoprvé přijati, začali studovat obory učitelství s příbuznou aprobací.

Poslední oborovou skupinou, ze které absolventi gymnázií ve vyšší míře přestupují ke studiu jiných oborů, je umění. Z uměleckých oborů přestupují studenti nejčastěji ke studiu ostatních humanitních oborů (20 %).

2.2 Absolventi oborů lyceum a jejich studium na vysokých školách

Lycea jsou v českém vzdělávacím systému poměrně novým fenoménem. Svým charakterem je řadíme do všeobecného vzdělání – ve vzdělávacích plánech je větší prostor věnován všeobecným vzdělávacím předmětům v porovnání s obory středních odborných škol. Z tohoto důvodu se jim i v této analýze věnujeme samostatně. Obory lyceí nabízejí zejména střední školy s obory středních odborných škol.

Údaje o průběhu studia absolventů lyceí je však nutné brát spíše jako orientační, a to vzhledem k tomu, že do dnešní doby počet jejich absolventů není příliš vysoký - v roce 2003/04 šlo o necelý tisíc absolventů, v roce 2004/05 o cca 1,6 tisíc absolventů a v roce 2005/06 celkem o 2 132 absolventů. V následujících letech se předpokládá další rozvoj lyceí, a to i v důsledku postupného navyšování počtu nově přijímaných žáků do všeobecného směru středoškolského vzdělávání a lze tedy předpokládat i nárůst počtu absolventů těchto oborů.

Podle charakteru vzdělávacích programů lze očekávat, stejně jako v případě absolventů gymnázií, vyšší úspěšnost těchto absolventů ve vysokoškolském studiu a nižší míru odchodů z vysokoškolského vzdělávání.

Podíly odchodů absolventů lyceí z vysokoškolského studia v posledních dvou letech zhruba odpovídají průměrným odchodům absolventů středních škol celkem. Jsou vyšší než podíly odchodů absolventů gymnázií, ale nižší než podíly odchodů absolventů oborů středních odborných škol, středních odborných učilišť a oborů nástavbového studia. Nejvíce absolventů zanechá studia po druhém ročníku. V předchozích letech je počet studentů vysokých škol, kteří absolvovali lyceum, příliš nízký a nemá smysl tyto údaje interpretovat.

Nejvyšší podíl absolventů lyceí předčasně ukončí vysokoškolské studium zemědělských oborů (téměř čtvrtina), technických a chemických oborů (necelá pětina), oborů matematických a přírodovědných (o něco více než 15 %). Naopak nejmenší odchody absolventů lyceí zaznamenaly obory práva, lékařské a zdravotnické obory a obory ostatní humanitní.

Pokud absolventi lyceí přestupují na vysoké škole z oboru na obor, nejčastěji jde o přestupy do ekonomických oborů – jde o pětinu přestupujících. Mezi deseti a dvaceti procenty studentů – absolventů lyceí, kteří ukončí studium na vysoké škole a znovu k němu nastoupí, nastupuje ke studiu oborů technických (17 %), elektrotechnických (12 %) a strojírenských (11 %).

Pokud absolventi lyceí studium předčasně ukončí a znovu ke studiu na vysokou školu nastoupí, u většiny oborových skupin jde o přestup v rámci oborové skupiny z více než 50 %. V případě strojírenství, ekonomických oborů, učitelských a ostatních humanitních oborů se jedná o dokonce více než 70 %. Pouze v případě matematických a fyzikálních oborů a oborů chemických přestupuje více než polovina absolventů na obory jiných skupin.

Absolventi lyceí se v porovnání s absolventy ostatních středních škol chovají atypicky i v tom smyslu, že mimooborová migrace do jedné oborové skupiny je mnohem více častá než v případech absolventů ostatních oborů středních škol. Projevuje se u pěti oborových

skupin z celkového počtu osmi, u kterých jsou tato porovnání proveditelná (u ostatních skupin je nízký počet studentů – absolventů lyceí, kteří opětovně nastupují ke studiu na vysoké škole, a nemá zde tedy smysl porovnání provádět).

Častější mezioborové přestupy nastávají u studentů, kteří zanechali studia matematických oborů. Ti sice přestupují i na obory stejné oborové skupiny (47 %), ale více než desetina jich začíná studovat obory ekonomické (11 %) a elektrotechnické (13 %). Přestup na tyto obory se je zřejmě způsoben náročností studia matematických a fyzikálních oborů a zároveň možností využít matematické a fyzikální znalosti i v následujícím studiu ekonomie a elektrotechniky.

Z elektronických oborů odchází více než desetina absolventů lyceí, kteří studium ukončí a následně zahájí další studium na vysoké škole, na obory ostatní technické. Za zmínku stojí i 9 % těch, kteří nastoupí ke studiu oborů ekonomických. Jiné mezioborové přestupy do jedné oborové skupiny jsou méně časté.

Specifické jsou obory chemické – zde znovu nastoupí k jejich studiu pouze 23 % absolventů lyceí. Další více než 20 % zahájí studium ostatních technických oborů a necelá pětina oborů ekonomických. V tomto případě je ale nutné čísla brát opravdu jako orientační vzhledem k poměrně nízkému počtu celkového počtu absolventů lyceí a počtu absolventů lyceí, kteří ze studia odcházejí a znovu na vysokou školu nastoupí.

Tabulka 3: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi lyceí

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	47,4%		5,3%	13,2%		7,9%				10,5%			7,9%	
10 PŘÍROD		54,5%												
23 STROJ			71,1%			6,2%	6,2%			5,2%		5,2%		
26 ELEKT	7,1%		3,6%	63,4%		10,7%				8,9%				
28 CHEM					22,7%	22,7%				18,2%				
2 TECHN	4,8%	2,8%	4,8%	9,0%		58,6%	2,8%			7,6%		4,1%		
36 STAVE						14,1%	53,1%			10,9%		7,8%		
4 ZEMĚD								63,6%						
5 LÉKAR														
62 EKON	2,6%			3,2%		6,5%	2,6%			74,2%		4,5%		
68 PRAVO														
6 HUMA-OS												76,5%	15,7%	
75 UČITE												6,8%	78,0%	
8 UMĚNÍ														
VSICHNI	6,9%	2,0%	11,1%	12,4%	1,3%	16,8%	6,2%	2,2%	0,6%	20,2%	1,1%	9,1%	8,4%	1,7%

Častější mezioborové přestupy se projevují i v případě absolventů lyceí, kteří na vysoké škole studovali obory stavebnictví a začínají studovat jiný obor. Do stavebních oborů se jich vrací 53 %, dalších 14 % začne studovat ostatní technické obory a 11 % ekonomické obory.

Poslední skupinou oborů s vyššími mezioborovým i přestupy jsou ostatní humanitní obory. Kromě 76 %, kteří se vrací ke studiu obdobných programů, je zde dalších 16 %, kteří podali přihlášky ke studiu oborů učitelství, byli přijati a studium i zahájili.

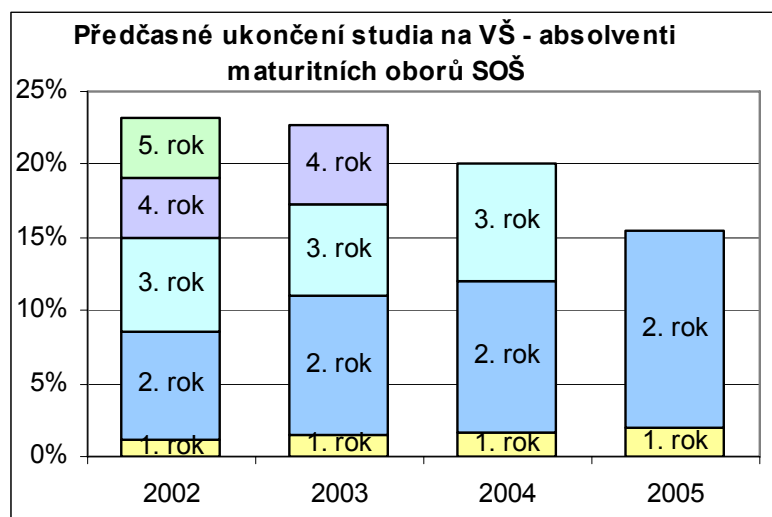
2.3 Absolventi oborů středních odborných škol a jejich studium na vysokých školách

Studium na středních odborných školách bylo původně zaměřeno na výchovu absolventů zejména pro trh práce. Oproti vzdělávání na gymnáziích je zde mnohem více posílena odborná složka, žáci se ve větší míře věnují odbornému vzdělávání a součástí studia je i odborná praxe. Spolu s větší otevřeností institucí terciárního vzdělávání a s větší možností studia v terciárním vzdělávání i pro absolventy odborných středních škol pochopitelně v posledních deseti letech narůstá i počet absolventů, kteří se hlásí ke studiu na vyšší odborné školy a vysoké školy. Dokonce dochází k tomu, že počet přihlášených absolventů odborného středoškolského proudu je odpovídající počtu přihlášených absolventů gymnázií.

Absolventi oborů středních odborných škol se vzhledem ke svému odbornému zaměření při vstupu do terciárního vzdělávání častěji hlásí ke studiu na vysoké školy na obory příbuzné těm, které absolvovali na střední škole, případně na obory ekonomické. Výběr oborů se liší pochopitelně podle zaměření absolvované střední školy, které mají velmi rozdílný charakter. Z toho důvodu zde uvádíme jednak souhrnné údaje za absolventy oborů středních odborných škol studujících na vysoké škole, jednak absolventům nejpočetnějších oborových skupin – strojírenství a strojírenské výrobě, elektrotechnice, telekomunikační a výpočetní technice, stavebnictví, geodézii a kartografii, zemědělství a lesnictví, zdravotnictví, ekonomice a administrativě, pedagogice, učitelství a sociální péči a uměleckým oborům.

Čím déle od maturity, tím více stoupá podíl studentů – absolventů oborů středních odborných škol, kteří vysokoškolské studium předčasně ukončí. Celkově zanechalo neúspěšně studia na vysokých školách 20,1 % absolventů středních odborných škol z let 2002 až 2006, kteří ke studiu znovu již nenastoupili. Lze předpokládat, že určitá část z nich (zejména ti, kteří maturovali v posledních dvou letech) se ještě k vysokoškolskému studiu vrátí.

Obrázek 3: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi maturitních oborů SOŠ

V případě studentů, kteří maturovali v roce 2002, mají tedy pět let od maturity, je možné demonstrovat podíly odchodů z vysokoškolského studia – celkově jich neúspěšně ukončilo studium a déle nestuduje více než pětina – 23 %. Nejvyšší podíl odchodů nastává v průběhu prvních dvou let studia (8,5 % absolventů oborů středních odborných škol, kteří studovali na vysoké škole). Další 6 % jich odchází po druhém roce studia. Podíly neúspěšných

odchodů po třetím a čtvrtém roce studia jsou již nižší – jde o 4 % v každém roce. Tyto nižší podíly odchodů jsou způsobeny jednak tím, že studenti bakalářského studia, kteří si „prodloužili“ studium, nebo byli v prvním oboru neúspěšní a studují další obor, mají v posledním roce studia obvykle vysokou motivaci studium úspěšně dokončit. Odchody po třetím a čtvrtém roce studia se pochopitelně týkají i studentů magisterských studijních programů – oproti studentům bakalářských programů je jich však celkově méně.

Vzhledem k tomu, že předčasné odchody ze studia jsou v případě absolventů středních odborných škol oproti gymnáziím a lyceím častější, jsou pochopitelně vyšší i podíly předčasných odchodů ze studia po skupinách oborů. Na výši těchto měř odchodu se pochopitelně významně podílí i náročnost studia v těchto oborech. Více než 30 % studentů – absolventů oborů středních odborných škol – předčasně ukončuje studium (už na vysoké škole nestudují, ani v jiném oboru) v případě oborů strojírenských (32 %), chemie (31 %) a ostatních technických oborů (30 %). Tyto poměrně časté odchody z vysokoškolského studia jsou ovlivněny i faktem, že část technických vysokých škol přijímá prakticky všechny studenty pouze na základě maturitního vysvědčení, a nikoli na základě jejich znalostí a schopností nebo přijímacích zkoušek. Proto část studentů na tyto vysoké školy odchází, aniž by byli přesvědčeni, že tento obor chtějí studovat, případně si chtějí pouze vyzkoušet, jestli na studium na vysoké škole vůbec „mají“. Od dvaceti do třiceti procent absolventů oborů středních odborných škol předčasně ukončí studium na vysoké škole v oborech

matematických a fyzikálních, přírodovědných, stavebnictví a zemědělství. Těsně pod 20% mírou odchodů se pohybují studenti posledního technického oboru – elektrotechniky. Nejnižší „odpadovost“ se projevuje v oborech uměleckých, lékařských a zdravotnických.

Pokud analyzujeme údaje o absolventech oborů středních odborných škol, kteří maturovali v roce 2002, je zřejmé, že část z těch, kteří studium jednoho oboru neúspěšně ukončí, se opětovně ke studiu znovu hlásí a jsou i přijati. Z těch, kteří ukončí studium v průběhu prvního roku studia, jich opakovaně 14 % ke studiu opět nastoupí. Z těch, kteří ukončili studium po prvním roce studia, se jich opakovaně na vysoké školy vrátí 8 % a z těch, kteří ukončí studium po druhém roce studia, jich začnou studovat již pouze 4 %.

V případě, že by se jednalo o stabilizovanou situaci, která se v průběhu let nemění, pak se dá předpokládat, že se celkové podíly odchodů absolventů oborů středních odborných škol sníží o cca jeden procentní bod, tedy že se další 1 % absolventů oborů středních odborných škol opětovně k vysokoškolskému studiu nejen vrátí, ale i jej dokončí. Navíc vzhledem ke značnému zkrácení průměrné délky prvního stupně vysokoškolského studia (tedy vzhledem k masivnímu přechodu vysokých škol z dlouhých magisterských programů na programy krátké bakalářské) lze předpokládat, že toto procento opětovných návratů a ukončení studia bude v budoucnu o něco vyšší.

V případě, že absolventi oborů středních odborných škol studium na vysoké škole předčasně ukončí, ale následně začnou studovat znovu, více dvě pětiny z nich začnou studovat v oborech ekonomických a více než po desetině v oborech strojírenských (11 %), elektrotechnických (15 %) a ostatních technických oborech (12 %).

V deseti ze čtrnácti oborových skupin více než 70 % absolventů oborů středních odborných škol, kteří vysokoškolské studium ukončí a následně se na vysoké školy vrací, si vybírá studium v oborech stejné oborové skupiny. Výjimku tvoří pouze obory matematické a fyzikální (opětovně do oborů nastupuje 48 % těch, kteří jejich studia zanechali), obory přírodovědné (53 %), obory chemie (58 %) a obory učitelství (64 %).

Tabulka 4: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi maturitních oborů SOŠ

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	48,3%	1,0%	2,8%	10,5%	0,6%	4,7%	2,3%	0,7%	2,0%	16,9%	0,5%	4,1%	5,5%	
10 PŘÍROD		53,0%	0,9%		6,1%	10,1%		7,6%	6,7%	2,0%		4,7%	5,6%	
23 STROJ	0,6%	0,5%	76,7%	2,3%	0,3%	7,7%	1,8%	2,0%	0,2%	4,6%	0,4%	1,4%	1,9%	0,2%
26 ELEKT	2,7%	0,3%	2,8%	77,2%		6,0%	0,7%	0,8%	0,2%	6,5%	0,2%	1,1%	1,4%	0,2%
28 CHEM	0,5%	5,5%	0,4%	0,9%	58,3%	6,7%		8,6%	3,9%	6,3%	0,4%	2,4%	5,2%	0,4%
2 TECHN	2,2%	1,0%	2,9%	4,5%	1,3%	70,3%	2,0%	2,1%	0,5%	7,5%	0,2%	1,9%	3,1%	0,3%
36 STAVE	0,8%	0,3%	2,1%	1,1%	0,2%	8,7%	77,2%	1,0%		4,7%	0,2%	1,8%	1,4%	0,4%
4 ZEMĚD	0,3%	2,4%	0,7%	0,3%	1,6%	4,6%		82,3%	0,8%	3,1%	0,3%	1,4%	1,8%	
5 LÉKAŘ		2,3%			0,7%	1,2%		0,7%	84,3%	0,7%		3,0%	6,0%	
62 EKON	1,0%	0,3%	0,5%	0,5%	0,2%	1,5%	0,3%	0,5%	0,1%	88,4%	1,4%	3,9%	1,4%	0,1%
68 PRAVO										9,1%	81,0%	7,8%		
6 HUMA-OS	0,9%	0,4%				1,2%		0,3%	0,6%	5,6%	2,4%	77,4%	8,7%	1,9%
75 UČITE	3,4%	1,5%	1,0%	0,9%	0,7%	2,4%	0,5%	1,1%	1,4%	5,6%	0,6%	12,7%	63,8%	4,4%
8 UMĚNÍ						1,5%						4,0%	6,0%	86,2%
VSICHNI	3,3%	1,7%	11,3%	12,6%	2,9%	12,1%	7,8%	6,3%	2,4%	21,7%	1,3%	7,7%	7,0%	1,9%

Častější přestupy do jedné oborové skupiny jsou spíše výjimkou, vyskytují se však ve skupinách oborů matematických a fyzikálních, přírodovědných a učitelství. V případě matematických a fyzikálních oborů přestupuje 11 % absolventů oborů středních odborných škol, kteří studia v těchto oborech zanechali, ke studiu do oborů elektrotechnických a 17 % jich začíná studovat ekonomické obory. V oboru případech se jedná o obory, kde využijí své matematické či fyzikální zaměření.

Další skupinou oborů, u které více než desetina studentů začíná studovat obory jiné oborové skupiny, jsou přírodovědné obory. Z nich přestupuje 10 % neúspěšných studentů na jiné vysoké školy, kde studují ostatních technické obory, a dalších 8 % přestupuje na obory zemědělské.

V případě oborové skupiny učitelství přestupuje 13 % studentů, kteří studia zanechali a začali studovat jinde, ke studiu ostatních humanitních oborů. Ve většině případů se jedná o studenty, kteří nebyli napoprvé ke studiu humanitních předmětů přijati a jako alternativu si vybrali studium učitelství příbuzné aprobace.

Ostatní významnější mezioborové přestupy jsou z oborů ostatních technických do oborů ekonomických (8 %), z oborů strojírenských do ostatních technických (8 %), z chemických oborů do oborů zemědělských (9 %) a z oborů ostatních humanitních do oborů učitelských (9% míra přestupu).

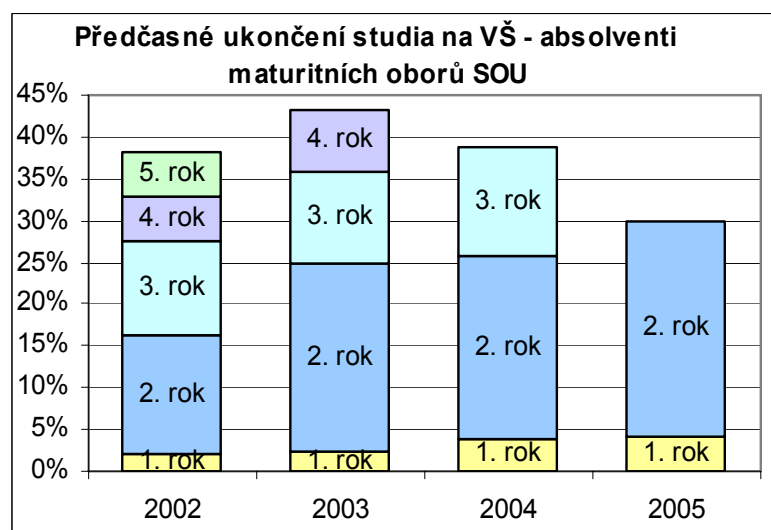
2.4 Absolventi oborů středních odborných učilišť a jejich studium na vysokých školách

Střední odborná učiliště byla svým původním charakterem zaměřena na výchovu učňů, vzdělávali se zde především žáci v učebních oborech. V předrevolučních letech se na tomto typu škol vzdělávala naprostá většina středoškoláků. Pouze nepatrná část z nich navštěvovala obory ukončené maturitní zkouškou, případně obory nástavbového studia.

V posledních letech se projevuje stále větší zájem právě o obory středních odborných učilišť ukončené maturitní zkouškou i díky tomu, že mají možnost dalšího studia v terciárním vzdělávání. Této možnosti však absolventi využívají v menší míře než je tomu v případě absolventů gymnázií, lyceí, nebo oborů středních odborných škol. Navíc jsou při přijímacím řízení na vysoké školy méně úspěšní a navíc častěji než je tomu v případech absolventů gymnázií, lyceí a oborů středních odborných škol, studium předčasně ukončují.

Absolventi oborů středních odborných učilišť se, obdobně jako absolventi oborů středních odborných škol a oborů nástavbového studia, převážně hlásí ke studiu na vysoké škole na obory příbuzné těm, které absolvovali na střední škole, případně na obory ekonomické. Výběh oborů se liší pochopitelně podle zaměření absolvované střední školy, které mají velmi rozdílný charakter. V této publikaci jsme se zaměřili jak na souhrnné údaje za absolventy oborů středních odborných škol studujících na vysoké škole, tak na absolventy nejpočetnějších oborových skupin – strojírenství a strojírenská výroba, elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a obchod.

Obrázek 4: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi maturitních oborů SOU

Absolventi oborů středních odborných učilišť spolu s absolventy nástavbového studia předčasně ukončují vysokoškolské studium v mnohem vyšší míře než je tomu v případě absolventů gymnázií, lyceí a absolventů oborů středních odborných škol. V průměru neúspěšně ukončilo vysokoškolské studium 37 % absolventů oborů středních odborných učilišť z let 2002 až 2006. Tito studenti již jiný obor studovat nezačali. Lze však předpokládat, že část

maturantů (zvláště z posledních dvou let), ke studiu ještě nastoupí.

Pokud se zaměříme na absolventy oborů středních odborných učilišť z roku 2002 (tedy na ty, kteří maturovali před pěti lety), odešla předčasně z vysokoškolského studia více než třetina absolventů středních odborných učilišť, kteří ke studiu nastoupili. Nejvíce jich odchází

v průběhu prvních dvou let studia (16 % studentů) a po ukončení druhého roku studia (11 % studentů). Nezanedbatelných 5 % absolventů oborů středních odborných učilišť, i když je to v porovnání s odchody v předchozích letech míra mnohem nižší, odchází z vysokoškolského studia po třech letech studia a dalších 5 % po čtyřech letech studia.

Vzhledem k tomu, že celkové hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia jsou v případě absolventů oborů středních odborných učilišť poměrně vysoké, jsou vysoké i hodnoty míry předčasného ukončení studia po skupinách oborů.

Ve všech technických oborech předčasně ukončuje studium více než 30 % absolventů oborů středních odborných učilišť, stejně jako v oborech zemědělských a učitelských. Studium v oborech stavebnictví předčasně ukončí dokonce více než polovina těchto absolventů, kteří k dalšímu studiu na vysokých školách již nenastoupí.

Určitou výjimkou, tedy obory s méně než čtvrtinovou mírou předčasného ukončení, jsou obory ekonomické (25% míra předčasného ukončení studia absolventů oborů středních odborných učilišť), ostatní humanitní (24 %), lékařské a zdravotnické (17 %), právo (11 %) a obory umělecké (6% míra předčasného ukončení).

Pokud absolventi oborů středních odborných učilišť ukončí vysokoškolské studium a následně znovu ke studiu na vysokou školu nastoupí, nastupují zejména ke studiu oborů elektrotechniky (28 % z nich), ostatních technických oborů (21 %) s oborů strojírenství (18 %). Do všech ostatních oborových skupin nastoupí po méně než 10 % těch, kteří ke studiu opětovně nastoupí (za zmínku stojí i obory ekonomické s necelými 10 % nástupů).

Tabulka 5: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi maturitních oborů SOU

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	52,1%			6,3%		13,5%				8,3%		4,2%	11,5%	
10 PŘÍROD		72,7%												
23 STROJ			77,0%	5,5%		6,6%		1,2%		3,9%		1,2%	1,8%	
26 ELEKT	1,6%		3,8%	78,6%		9,0%	1,0%	1,4%		2,3%		0,8%	1,3%	
28 CHEM		5,0%			53,8%	18,8%							6,3%	
2 TECHN	1,5%		2,9%	6,4%	1,8%	79,7%				2,4%		1,3%	2,2%	
36 STAVE				19,4%			50,0%							
4 ZEMĚD						12,2%		61,0%						
5 LÉKAR														
62 EKON				2,2%		2,7%				85,9%			3,8%	
68 PRAVO											83,3%			
6 HUMA-OS												88,0%	4,3%	
75 UČITE	9,7%			5,4%								7,5%	62,4%	
8 UMĚNÍ														73,3%
VSICHNI	3,5%	1,5%	18,5%	28,4%	2,3%	21,2%	1,5%	2,2%	0,3%	9,5%	0,4%	5,1%	4,9%	0,7%

Ve všech oborových skupinách nastupují ti absolventi oborů středních odborných učilišť, kteří nastupují k vysokoškolskému studiu opakovaně, v nadpoloviční většině ke studiu oborů ze stejné oborové skupiny. V osmi oborových skupinách ze třinácti (přírodní vědy, strojírenství, elektrotechnika, ostatní technické obory, ekonomie, právo, ostatní humanitní obory a umění) nastupuje opětovně více než 70 % ke studiu oborů ve stejného zaměření. Mírně nadpoloviční většina těch absolventů, kteří studium ukončí a následně k dalšímu vysokoškolskému studiu nastoupí, nastupuje opětovně ke studiu matematických a fyzikálních oborů, oborů chemie a stavebnictví.

U oborů, u kterých je nižší přestup do stejné oborové skupiny, se projevují vyšší mimooborové přestupy do jedné nebo více skupin oborů. V případě matematických a fyzikálních oborů nastupuje více než desetina (14 %) těch, kteří studium ukončí a následně do vysokoškolského studia nastoupí, do ostatních technických oborů a další více než desetina (12 %) ke studiu oborů učitelství. Dalšími obory v pořadí jsou obory ekonomické, které dosahují 8 %.

Studenti z řad absolventů oborů středních odborných učilišť, kteří zanechali vysokoškolského studia chemie, a opětovně k vysokoškolskému studiu nastoupí, téměř z pětiny (19 %) začínají studovat ostatní technické obory. V případě oborů stavebnictví začíná téměř pětina (19 %) studovat obory elektrotechnické.

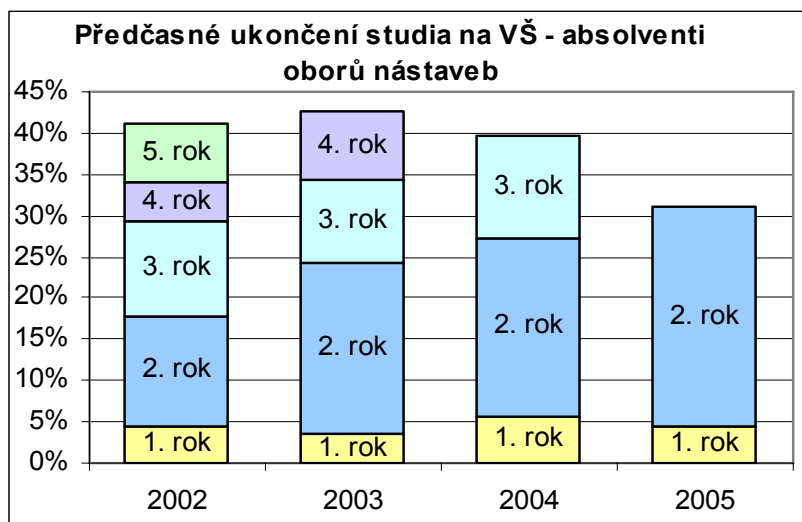
Ke studiu ostatních technických oborů se zapisuje i více než desetina absolventů (12 %) oborů středních odborných učilišť, kteří zanechali studia zemědělského oboru na vysoké škole a začínají další vysokoškolské studium.

2.5 Absolventi nástavbového studia a jejich studium na vysokých školách

Nástavbové studium je určeno absolventům učebních oborů a umožňuje jim získat vyšší stupeň vzdělání ukončený maturitní zkouškou a realizuje se na středních školách (především na dřívějších středních odborných učilištích a v menší míře na dřívějších středních odborných školách). O oblibě toho vzdělávání svědčí i to, že v oborech nástavbového studia absolvovalo 8,3 tisíc žáků v roce 2006/07, což je více než v případě absolventů oborů středních odborných učilišť ukončených maturitní zkouškou. Absolventi nástavbového studia mají vlastně již dvě kvalifikace (výuční list a maturitu), přesto část z nich má zájem o další studium na terciární vzdělávací úrovni, resp. na vysoké škole. Úspěšnost absolventů nástavbového studia při vysokoškolském studiu je v porovnání s ostatními absolventy středních škol mnohem nižší a tito absolventi častěji ukončují studium předčasně před jeho úspěšným dokončením. Vzhledem k poměrně nízkým počtům těchto absolventů, kteří studují na vysokých školách, je nutné údaje o jejich úspěšnosti brát spíše jako orientační.

Absolventi oborů nástavbového studia se, obdobně jako absolventi oborů středních odborných škol a oborů středních odborných učilišť, převážně hlásí na vysoké školy ke studiu oborů příbuzných těm, které absolvovali na střední škole, případně na obory ekonomické. Výběh oborů se liší pochopitelně podle zaměření absolvované střední školy, které mají velmi rozdílný charakter. V této publikaci jsme se zaměřili jak na souhrnné údaje za absolventy oborů nástavbového studia studujících na vysoké škole, tak na absolventy nejpočetnějších oborových skupin - strojírenství a strojírenské výroby, elektrotechnice, telekomunikační a výpočetní technice a podnikání v oborech a odvětví.

Obrázek 5: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů nástavbového studia

Absolventi oborů nástavbového studia spolu s absolventy oborů středních odborných učilišť ukončují vysokoškolské studium v mnohem vyšší míře než je tomu v případě absolventů gymnázií, lyceí a absolventů oborů středních odborných škol. V průměru neúspěšně ukončilo vysokoškolské studium 38 % absolventů oborů nástavbového studia z let 2002 až 2006. Tito studenti dosud jiný obor nezačali studovat. Lze však

předpokládat, že zejména část maturantů z posledních dvou let k vysokoškolskému studiu ještě v budoucnu nastoupí.

Zaměříme-li se na absolventy nástavbového studia z roku 2002 (kteří tedy maturovali před pěti lety), odešly předčasně z vysokoškolského studia dvě pětiny absolventů oborů nástavbového studia, kteří ke studiu nastoupili. Nejvíce jich odchází po ukončení prvního roku studia (13 % studentů) a po ukončení druhého roku studia (11 % studentů). Na rozdíl od ostatních absolventů středních škol opouštějí absolventi nástavbového studia ve vyšší míře vysokoškolské studium již během prvního roku studia – jde o 4 % těch, kteří k vysokoškolskému studiu nastoupí. Dalších 5 % absolventů oborů nástavbového studia

odchází z vysokoškolského studia po třech letech studia a dalších 7 % po čtyřech letech studia.

Hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia absolventů nástavbového studia jsou poměrně vysoké, a následně jsou tedy vysoké i hodnoty míry předčasného ukončení studia po skupinách oborů. V případě strojírenských, stavebních a chemických oborů opouští vysokoškolské studium více než 50 % absolventů nástavbového studia, kteří ke studiu nastoupili. V prakticky všech ostatních oborech se hodnoty míry předčasného ukončení studia pohybují v rozmezí od 20 do 50 %. Míra předčasného ukončení studia absolventů nástavbového studia se pohybuje pod hranicí 20 % pouze v případě oborů umění a lékařství a zdravotnictví, kde jsou všeobecně nižší předčasné odchody absolventů středních škol z vysokoškolského studia.

Pokud absolventi oborů nástavbového studia ukončí vysokoškolské studium a následně znovu ke studiu na vysokou školu nastoupí, nastupují zejména ke studiu ostatních technických oborů (24 % z nich), strojírenských oborů (17 %), elektrotechnických oborů (13 %) a oborů ekonomických (12 %). Do všech ostatních oborových skupin nastoupí po méně než 9 % těch, kteří k vysokoškolskému studiu opětovně nastoupí.

Tabulka 6: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů nástavbového studia

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	59,6%									10,6%				12,8%
10 PŘÍROD		40,0%				26,7%								
23 STROJ	1,6%		73,3%	2,3%		7,8%		4,3%		4,7%				2,3%
26 ELEKT			2,8%	82,8%		7,8%		2,2%		2,2%				
28 CHEM					41,3%	21,7%				8,7%		8,7%		
2 TECHN			2,9%	1,4%	1,4%	82,5%				5,7%		2,1%	2,1%	
36 STAVE							75,0%							
4 ZEMĚD						8,8%		76,3%		7,5%				
5 LÉKAR														
62 EKON										89,3%				
68 PRAVO											95,7%			
6 HUMA-OS												83,7%	6,5%	
75 UČITE												10,7%	72,0%	
8 UMĚNÍ														83,3%
VSICHNI	3,2%	1,1%	16,7%	13,1%	2,2%	23,7%	3,3%	6,7%		11,7%	2,0%	8,4%	6,8%	1,0%

Téměř ve všech oborových skupinách nastupují ti absolventi nástavbového studia, kteří nastupují k vysokoškolskému studiu opakovaně, ve více než 50 % ke studiu oborů ze stejné oborové skupiny. Výjimkou jsou přírodovědné obory (zde jde ale pouze o necelých dvacet studentů) a obory zaměřených na chemii.

Výraznější mezioborové přestupy do jedné oborové skupiny jsme v případě absolventů nástavbového studia, kteří opakovaně vstupují do vysokoškolského studia, zaznamenali u oborů matematických a fyzikálních, přírodovědných, chemie a učitelství.

Studenti z řad absolventů oborů nástavbového studia, kteří zanechali vysokoškolského studia matematických a fyzikálních věd, a opětovně k vysokoškolskému studiu nastoupí, z více než desetiny nastoupí ke studiu ekonomie (11 %) a 13 % z nich ke studiu oborů učitelství. V případě oborů přírodovědných nastupuje více než čtvrtina (27 %) ke studiu oborů ostatních technických.

Další skupinou oborů s vyššími mimooborovými přestupy je chemie. Zde po ukončení studia nastoupí více než pětina (22 %) těch, kteří začnou opakovaně na vysoké škole studovat, ke studiu ostatních technických oborů. Za zmínku stojí i mezioborové přestupy do učitelství (9 %).

Studenti, absolventi nástavbového studia na středních školách, přestupují ve vyšší míře i z učitelství oborů – jde o 11% mimooborové přestupy ke studiu ostatních humanitních oborů.

3. Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání a jejich studium na vysokých školách

V následující kapitole se věnujeme absolventům jednotlivých oborových skupin (s dostatečně vysokým celkovým počtem absolventů studujících na vysokých školách)

- oborů vzdělávání středních odborných škol,
- oborů vzdělávání středních odborných učilišť,
- oborů nástavbového studia.

3.1 Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání SOŠ a jejich studium na vysokých školách

Úspěšnost absolventů oborů středních odborných škol je při studiu na vysokých školách rozdílná zejména podle toho, jaké obory na vysoké škole studují, ale i podle toho, jaký obor studovali na střední škole.

Všeobecně lze říci, že absolventi technických oborů středních odborných škol odcházejí častěji z vysokoškolského studia ještě před jeho úspěšným dokončením.

Nejvyšší míru předčasného ukončení vysokoškolského studia – téměř 30 % vykazují absolventi strojírenských a zemědělských oborů středních odborných škol. Absolventi oborů ekologických, elektrotechnických, chemie, stavebnických a podnikání v oborech, odvětví odcházejí z vysokoškolského studia z jedné pětiny až jedné čtvrtiny. Mezi absolventy s mírou předčasných odchodů z vysokoškolského studia mezi 10 a 20 % jsou absolventi oborů gastronomie a hotelnictví, právo, učitelství, ekonomika a administrativa a zdravotnictví. Relativně nejméně odcházejí předčasně z vysokoškolského studia absolventi uměleckých oborů středních odborných škol (mírně pod hladinou 10 %).

Tabulka 7: Předčasné ukončení vysokoškolského studia – obory středních odborných škol

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ	celkem
16		23,8%			27,7%	27,9%		25,4%		20,0%		13,9%	19,2%		24,4%
23	27,8%		30,0%	18,6%		36,4%	21,1%	27,1%		19,8%		17,9%	29,5%		29,7%
26	24,5%	32,7%	37,2%	18,1%	30,2%	27,5%	29,1%	28,6%		19,5%	12,5%	13,6%	27,2%	8,3%	21,8%
28		23,2%			23,0%	20,5%		29,5%	6,7%				30,3%		23,1%
36	34,9%		40,9%	34,6%		40,7%	21,1%	22,4%		18,4%	9,1%	13,0%	32,2%	9,1%	24,3%
41	52,2%	35,7%	43,5%		41,9%	33,3%		26,7%		23,7%		16,5%	20,7%		28,0%
53	10,7%	13,7%			22,1%	19,0%		25,8%	8,1%	21,0%		13,0%	12,3%		10,6%
63	33,3%	25,0%	43,8%	33,7%	39,0%	28,0%	34,2%	18,6%	14,9%	11,8%	9,7%	12,3%	16,7%	4,4%	14,3%
64	28,6%	36,6%	39,6%	33,7%	55,8%	35,4%	41,7%	25,4%		17,2%	16,0%	14,2%	22,9%		24,3%
65					48,5%	31,5%	17,4%	15,6%		15,2%	11,4%	17,8%	22,9%		19,7%
68	33,3%					44,9%				18,3%	7,8%	11,6%	15,7%		18,1%
75						30,8%			15,1%	8,6%	15,6%	11,6%	9,8%	3,2%	11,0%
82						13,9%	10,5%	8,7%		21,4%		12,5%	11,9%	5,6%	9,5%

Vzhledem k celkovému počtu absolventů jednotlivých skupin oborů středních odborných škol je možné dále sledovat úspěšnost absolventů oborů

- strojírenství a strojírenská výroba (sk. 23),
- elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (sk. 26),
- stavebnictví, geodézie a kartografie (sk. 36),
- zemědělství a lesnictví (sk. 41),
- zdravotnictví (sk. 53),
- ekonomika a administrativa (sk. 63),
- pedagogika, učitelství a sociální péče (sk. 75),
- umění (sk. 82).

V případě ostatních oborových skupin není možné provádět další analýzy vzhledem k celkově nižšímu počtu absolventů studujících na vysoké škole.

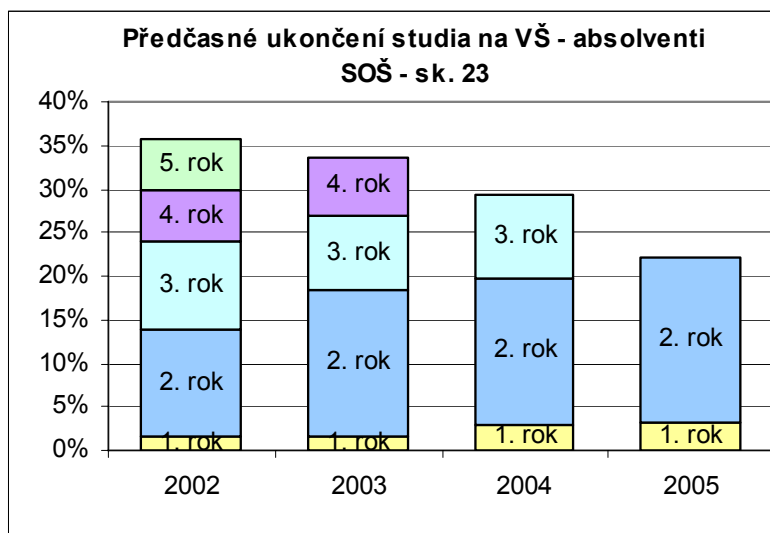
SOŠ 23 Strojírenství a strojírenská výroba

Absolventi oborů strojírenství a strojírenská výroba středních odborných škol, pokud pokračují ve vysokoškolském studiu, převážně studují technické obory a v naprosté většině studují právě obory strojírenské (z 65 %).

Vysokoškolské studium v průměru neúspěšně ukončilo 30 % absolventů oborů strojírenství a strojírenská výroba středních odborných škol z let 2002 až 2006. Tito studenti z vysokoškolského studia odešli a dosud na ně znovu nenastoupili. Je možné, že část z nich, zejména ti, kteří maturovali v posledních dvou letech, ke studiu ještě později nastoupí.

Prakticky ze všech skupin oborů, kde studuje dostatečný počet absolventů strojírenských oborů středních odborných škol, který je možné analyzovat, se pohybují hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia od 19 % do 36 %. Hodnoty míry odchodů se postupně zvyšují od oborových skupin s méně než 20% mírou odchodů (elektrotechnika a ekonomie, právo, ostatní humanitní), přes skupiny s 20 až 30% mírou odchodů (stavebnictví, zemědělství, matematické a fyzikální obory a učitelství) až po obory s 30% a vyšší mírou odchodů (strojírenství a ostatní technické obory, chemie).

Obrázek 6: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 23

K tomu, abychom získali informaci o odchodech absolventů z vysokoškolského studia, jsou nutné informace o maturantech s delším časovým odstupem, kteří již několik let na vysoké škole studují a již měli možnost studium absolvovat. Pro naše účely jsou dostačující údaje o absolventech z roku 2002. **Z těchto absolventů oborů strojírenství a strojírenská výroba středních odborných škol odešlo předčasně z vysokoškolského studia 36 %**

z těch, kteří studium zahájili. Nejvíce jich odchází v průběhu prvních dvou let studia (14 % studentů) a po ukončení druhého roku studia (10 % studentů) a nezanedbatelných 6 % odchází z hodnoty studia po třech letech studia a dalších 6 % po čtyřech letech vysokoškolského studia. Tyto hodnoty se pohybují výrazně nad průměrem za všechny obory středních odborných škol.

Pokud absolventi oborů strojírenství a strojírenská výroba středních odborných škol ukončí vysokoškolské studium a následně znovu ke studiu na vysokou školu nastoupí, nastupují v naprosté většině (62 %) ke studiu oborů strojírenských. I zde se tedy potvrzuje pravidlo, že absolventi středních oborových škol mají tendence pokračovat ve studiu na vysoké škole v programech obdobného zaměření. Ke studiu ostatních oborových skupin nastupuje 0,5 až 6 % těch absolventů, kteří nastupují na vysoké školy opakovaně.

V nadpoloviční většině skupin oborů nastupují absolventi oborů SOŠ strojírenství a strojírenská výroba opětovně ke studiu oborů stejné skupiny z více než 50 %. U pěti oborových skupin – strojírenství, ostatní technické obory, ekonomika, právo a ostatní humanitní obory – se míra opětovného vstupu do oborů stejné skupiny pohybuje nad úrovní 70 %.

Tabulka 8: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 23

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	48,2%		17,6%			4,7%				9,4%			9,4%	
10 PŘÍROD		66,7%												
23 STROJ	0,4%	0,3%	83,2%	0,9%	0,2%	6,6%	0,7%	1,8%		3,3%	0,3%	0,8%	1,5%	
26 ELEKT	4,2%		12,6%	56,6%		12,6%				8,4%				
28 CHEM						35,7%								
2 TECHN	2,5%		10,2%	1,2%	1,5%	1,7%		2,1%		2,7%		1,5%	2,5%	
36 STAVE			8,9%			19,6%	53,6%			7,1%			7,1%	
4 ZEMĚD			13,3%			10,0%		68,3%						
5 LÉKAR														
62 EKON			8,5%			7,5%				75,5%				
68 PRAVO											80,0%			
6 HUMA-OS												80,0%	12,7%	
75 UČITE	13,3%		11,7%			6,7%						10,0%	46,7%	
8 UMĚNÍ														
VŠICHNI	2,2%	0,5%	61,5%	3,1%	0,5%	0,5%	1,4%	2,7%	0,2%	5,6%	0,5%	2,5%	2,8%	0,2%

Výjimkou jsou matematické a fyzikální obory a obory učitelství. V obou případech se hodnoty opětovných nástupů do obdobných oborů ale pohybují těsně pod padesátiprocentní hranicí.

V případě absolventů strojírenských oborů středních odborných škol platí, že pokud na vysoké škole začnou studovat jiný než technický obor a rozhodnou se jej změnit, pak si ve vyšší míře vybírají právě obory strojírenské, případně ostatní technické obory.

Strojírenské obory si studenti vybírají v případě, že začali studovat matematické a fyzikální obory, případně obory zemědělské a učitelství. Dokonce na obory strojírenské ve větší míře přestupují i v případě, že před tím studovali některé technické obory – elektrotechnické a ostatní technické.

Dalším oborem, na který absolventi strojírenských oborů SOŠ přestupují častěji, jsou ostatní technické obory. Přestupují na ně zejména ti, kteří začali studovat obory elektrotechnické, chemické, stavebnictví a zemědělství. Tyto údaje vycházejí poměrně vysoké v procentuálním vyjádření, v absolutních číslech však jde o poměrně nízké počty studentů.

Oborovou skupinou, ve které se projevují vyšší hodnoty míry mezioborových přestupů do více oborových skupin, je zejména oborová skupiny učitelství. Absolventi strojírenských oborů středních odborných škol, kteří začali studovat na vysoké škole obor učitelství, ve vyšší míře přestupují ke studiu matematických a fyzikálních oborů (13 %), oborů strojírenství (12 %) a ostatních humanitních oborů (10 %). Naopak ti, kteří začali studovat ostatní humanitní obory, z více než 10 % přestupují ke studiu učitelství.

SOŠ 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

Absolventi oborů středních odborných škol elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika v případě, že začnou studovat na vysoké škole, obvykle nastupují ke studiu obdobných oborů – tedy elektrotechniky, telekomunikační a výpočetní techniky (53 %), případně studují obory zaměřené na informatiku.

Před úspěšným absolvováním opustilo vysokoškolské studium 22 % absolventů oborů středních odborných škol elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika z let 2002 až 2006. Mezi absolventy technických oborů středních odborných škol jsou tedy absolventi elektrotechnických oborů při studium na vysoké školy nejúspěšnější a ze studia jich odchází procentuálně nejméně.

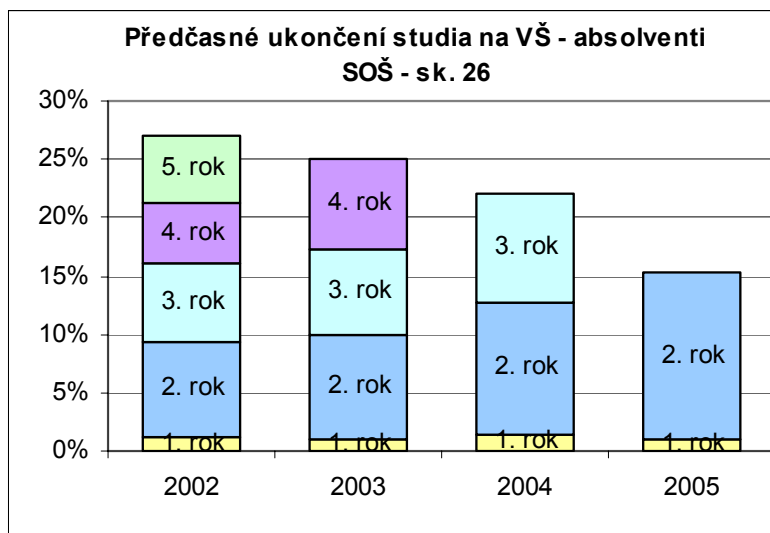
Navíc z 22 % neúspěšných studentů se jich ještě část může znovu na vysoké školy ve výhledu několika málo let vrátit.

V naprosté většině skupin oborů, kde studuje dostatečný počet absolventů elektrotechnických oborů středních odborných škol, se pohybují hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia do 20 % do 30 %. Jde o matematické a fyzikální obory,

ostatní technické obory, stavebnictví, zemědělství a učitelství. Vyšší hodnoty míry předčasného ukončení studia nad 30 % jsme v případě absolventů elektrotechnických oborů zaznamenali u těch, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu přírodovědných oborů, strojírenství a chemie. Naopak nižší hodnoty míry odchodů (pod 20 %) jsou v případě studentů elektrotechniky, medicíny, ekonomiky, práva, ostatních humanitních oborů a oborů umění. Zde však považujeme za nutné zdůraznit, že v případě ostatních humanitních oborů, medicíny a umění se jedná o poměrně malé absolutní počty studentů.

Obrázek 7: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 26

Pro další analýzu odchodů absolventů středních škol z vysokoškolského studia jsou nutné informace o maturantech s delším časovým odstupem, tedy o absolventech středních škol, kteří již několik let na vysoké škole studují a měli možnost již studium absolvovat. Pro analýzu se jeví dostačujícími údaje o absolventech z roku 2002. **Z těchto absolventů oborů středních odborných škol elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika ukončilo vysoko-**

školské studium před úspěšným absolvováním 27 % z těch, kteří studium zahájili. Nejvíce jich, stejně jako v případě absolventů všech technických oborů, odchází v průběhu prvních dvou let studia (9 % studentů) a po ukončení druhého roku studia (7 % studentů). Dalších 5 % zanechá studia po třech letech studia a 6 % po čtyřech letech vysokoškolského studia. Odchody v jednotlivých letech se pohybují mírně nad průměrem za všechny obory středních odborných škol a jsou jedny z nejnižších v porovnání s absolventy ostatních technických oborů středních odborných škol.

V případě, že absolventi oborů středních odborných škol elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika nastupují ke studiu na vysoké škole opakovaně (tedy první studium opustí před jeho úspěšným dokončením), polovina (51 %) jich nastoupí ke studiu elektrotechnických oborů. Poměrně často nastupují i ke studiu ostatních technických oborů (15 % z nich) a nezanedbatelný je i podíl těch, kteří si jako další obor vyberou ekonomii (10 %) a matematické a fyzikální vědy (9 %). Tato skutečnost opět potvrzuje hypotézu, že si studenti vybírají studia stejného nebo obdobného zaměření, jako byl obor, který absolvovali na střední škole.

Stejně jako v případě absolventů strojírenských oborů středních odborných škol, i absolventi elektrotechnických oborů si v případě opakovaných nástupů k vysokoškolskému studiu v naprosté většině oborových skupin vybírají více než z 50 % obory stejného zaměření, které již na vysoké škole studovali. Určitou výjimkou jsou obory přírodovědné a chemie – zde se však v absolutních číslech jedná o poměrně malý počet studentů – a obory stavebnictví (45% míra opakovaného nástupu) a učitelství (47% míra nástupů).

Pokud absolventi elektrotechnických oborů středních odborných škol začnou na vysoké škole studovat jiné než elektrotechnické obory a neúspěšně studium ukončí, obvykle do dalšího vysokoškolského studia nastupují právě ke studiu elektrotechnických oborů nebo „ostatních“ technických oborů.

Tabulka 9: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 26

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LÉKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	54,2%		2,4%	16,6%		4,9%	0,9%			13,0%		3,4%	3,0%	
10 PŘÍROD		37,5%												
23 STROJ	2,0%	1,5%	57,2%	13,9%		10,4%	1,3%	2,8%		5,3%		1,8%	3,0%	
26 ELEKT	2,6%	0,2%	2,3%	79,0%		5,6%	0,5%	0,9%	0,1%	6,0%	0,1%	0,9%	1,3%	0,3%
28 CHEM				13,5%	45,9%	35,1%								
2 TECHN	4,6%	0,7%	2,6%	13,3%		68,5%	0,8%	1,3%		5,8%		0,7%	1,3%	
36 STAVE	3,4%			16,8%		15,1%	44,5%			13,4%				
4 ZEMĚD						11,5%		65,4%		9,6%				
5 LÉKAR														
62 EKON	5,4%		1,5%	8,5%		3,1%				74,5%		2,7%	2,7%	
68 PRAVO											85,7%			
6 HUMA-OS	4,9%											79,3%		
75 UČITE	15,4%			11,5%						3,8%		14,4%	47,1%	
8 UMĚNÍ														87,5%
VŠICHNI	8,6%	0,5%	5,8%	50,9%	0,4%	15,2%	1,5%	1,5%	0,2%	9,7%	0,3%	2,7%	2,4%	0,3%

Ke studiu elektrotechnických oborů nastupují studenti zejména v případě, že předchozí studium bylo zaměřené na matematické a fyzikální vědy, strojírenství, chemii, ostatní technické obory, stavebnictví či učitelství. Totéž platí i u těch studentů, kteří si při opakovaném nástupu k vysokoškolskému studiu vybírají ostatní technické obory. Tyto obory si častěji vybírají i absolventi oborů středních odborných škol, kteří původně začali studovat zemědělské obory.

Prakticky nejvyšší hodnoty míry mezioborových přestupů do jednotlivých oborových skupin absolventů elektrotechnických oborů středních odborných škol jsme zaznamenali u těch, kteří původně nastoupili ke studiu učitelství – ti přestupují v 15 % na obory matematické a fyzikální, v 14 % na ostatní humanitní obory a 12 % z nich začne studovat obory elektrotechnické.

SOŠ 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie

Absolventi oborů středních odborných škol stavebnictví, geodézie a kartografie, stejně jako i absolventi ostatních technických oborů středních odborných škol v případě, že začnou studovat na vysoké škole, nastupují velice často ke studiu obdobných oborů – tedy stavebnictví a architekturu (47 %).

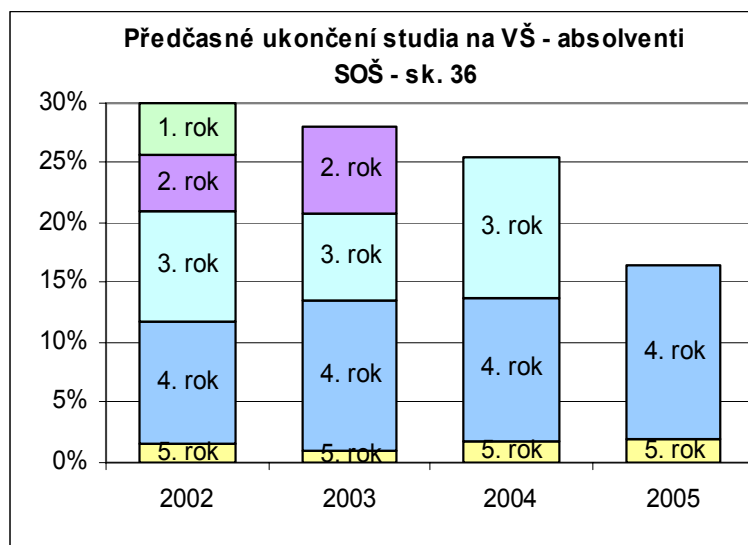
Vysokoškolské studium ukončilo před jeho úspěšným absolvováním 24 % absolventů oborů středních odborných škol stavebnictví, geodézie a kartografie z let 2002 – 2006. Tato míra předčasných odchodů se řadí mezi technické obory s nižší mírou předčasného ukončování studia. Navíc lze předpokládat, že část těchto neúspěšných studentů se ke studiu na vysoké škole v nejbližších letech ještě přihlásí a znovu začne studovat, zejména ti, kteří absolvovali střední školu v několika málo posledních letech.

Hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia v naprosté většině technických skupin oborů s výjimkou oborů stavebnictví a architektura, kde studuje dostatečný počet absolventů středních odborných škol oborů stavebnictví, geodézie a kartografie, se pohybují nad úrovní 30 %. Jde o strojírenské obory (41% míra předčasného ukončení studia), obory elektrotechnické (35 %), chemii (33 %) a ostatní technické obory (41% míra předčasného ukončení studia).

Obdobné hodnoty míry neúspěšného dokončení vysokoškolského studia se u absolventů stavebnických oborů středních odborných škol projevuje i v případě studujících obory matematické a fyzikální, přírodovědné a obory učitelství. V menší míře tyto absolventi předčasně ukončují vysokoškolské studium v dalších humanitních (13 %), ekonomických oborech (18 %), v oborech práva (9 %) a uměleckých (9 %).

Pokud se zabýváme odchody absolventů oborů stavebnictví, geodézie a kartografie středních odborných škol, je nutné mít k dispozici informace o maturantech studujících na vysoké škole v delším časovém odstupu. K dispozici jsou údaje o absolventech za rok 2002, starší údaje již nejsou příliš spolehlivé. Tyto údaje se však jeví pro další analýzy dostačující.

Obrázek 8: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 36

Z absolventů oborů stavebnictví, geodézie a kartografie středních odborných škol z roku 2002 ukončilo vysokoškolské studium před úspěšným absolvováním 30 % z těch, kteří studium zahájili. Nejvíce jich, stejně jako v případě absolventů ostatních technických oborů, odchází v průběhu prvních dvou let studia (12 % studentů) a po ukončení druhého roku studia (9 % studentů). Po třech letech zanechá studia dalších 5 % studentů a po čtyřech letech studia 4 %.

Odchody v jednotlivých letech se pohybují nad průměrem za všechny obory středních odborných škol a jsou jedny z vyšších v porovnání s absolventy ostatních technických oborů středních odborných škol.

Pokud absolventi oborů středních odborných škol stavebnictví, geodézie a kartografie vysokoškolské studium předčasně ukončí a nastupují ke studiu na vysoké škole opakovaně, dvě třetiny jich nastoupí ke studiu oborů stavebnictví a kartografie (61 %) . Více než desetina (14 %) jich začne studovat ostatní technické obory. Nástupy ke studiu dalších oborových skupin se pohybují pod úroveň pěti procent. Toto opět potvrzuje hypotézu, že si absolventi oborů středních škol vybírají studia stejného, nebo obdobného zaměření, jako byl obor, který na střední škole absolvovali.

Tabulka 10: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 36

	MATFY	PRIROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UCITE	UMENI
10 MATFY	33,9%	6,8%				6,8%	23,7%			13,6%				6,8%
10 PŘÍROD														
23 STROJ			53,4%			6,8%	21,7%			5,0%		3,1%		
26 ELEKT			10,5%	52,6%			15,8%							
28 CHEM					50,0%									
2 TECHN	1,4%			1,8%		67,6%	16,5%	1,8%		3,9%		2,5%	2,1%	
36 STAVE	0,6%	0,3%	2,1%	0,3%	0,3%	7,8%	81,6%	1,0%		2,8%	0,3%	1,5%	1,1%	0,3%
4 ZEMĚD						20,8%		58,3%						
5 LÉKAŘ														
62 EKON						8,3%				68,8%				
68 PRAVO											70,0%			
6 HUMA-OS												85,5%		
75 UČITE	8,2%						8,2%			6,6%		11,5%	42,6%	
8 UMĚNÍ														83,3%
VŠICHNI	1,6%	0,8%	4,8%	1,3%	0,6%	13,6%	64,1%	1,6%	0,1%	4,4%	0,6%	3,7%	2,3%	0,6%

Obdobně jako v případě absolventů středních odborných škol dalších technických oborů i absolventi oborů strojírenství, geodézie a kartografie při opakovaných nástupech k vysokoškolskému studiu v naprosté většině oborových skupin vybírají více než z 50 % obory stejného zaměření. Výjimkou jsou obory matematické a fyzikální (34 %) a obory učitelské (43 %). V obou případech však jde o oborové skupiny s poměrně nízkým početním zastoupením studentů – absolventů stavebnických oborů středních odborných škol.

Pokud absolventi oborů středních odborných škol stavebnictví, geodézie a kartografie začnou na vysoké škole studovat jiné obory než stavebnictví a geodézie a architekturu a studium těchto oborů předčasně ukončí, obvykle si při dalším nástupu na vysokou školu vybírají studium stavebnických oborů, případně obory ostatní technické. Navíc i naprostá

většina těch, kteří studia v tomto oboru zanechali a opakovaně nastupují ke studiu na vysoké škole, si opět vybírá obory stavebnictví (jde o 82 %).

Ke studiu oborů stavebnictví, geodézie a architektury nastupují ve vyšší míře ti absolventi stavebnických oborů středních odborných škol, kteří zanechali studia na vysoké škol v oborech matematických a fyzikálních (z 24 %), strojírenství (22 %), elektrotechnických oborů (z 16 %) a ostatních technických oborů (z 17 %).

Vyšší hodnoty míry mezioborových přestupů do jedné či více jiných oborových skupin se v případě absolventů oborů stavebnictví středních odborných škol projevují zejména u těch, kteří začali studovat matematické a fyzikální obory (24 % z nich, kteří se na vysokou školu vrátí, začíná studovat obory stavebnictví, geodézie a architekturu, a dalších 14 % ekonomické obory) a u těch, kteří začali studovat obory elektrotechnické (11 % z nich, kteří se na vysokou školu vrátí, začíná studovat strojírenské obory a dalších 16 % obory stavebnictví, geodézie a architekturu). Mezioborové přestupy nastávají i v případě těch, kteří studovali obory zemědělské (21 % z těch, kteří opětovně nastupují ke studiu na vysokou školu, nastoupí ke studiu ostatních technických oborů) a v případě těch, kteří studovali obory učitelské (12 % z těch, kteří opětovně nastupují ke studiu na vysokou školu, nastoupí ke studiu ostatních humanitních oborů).

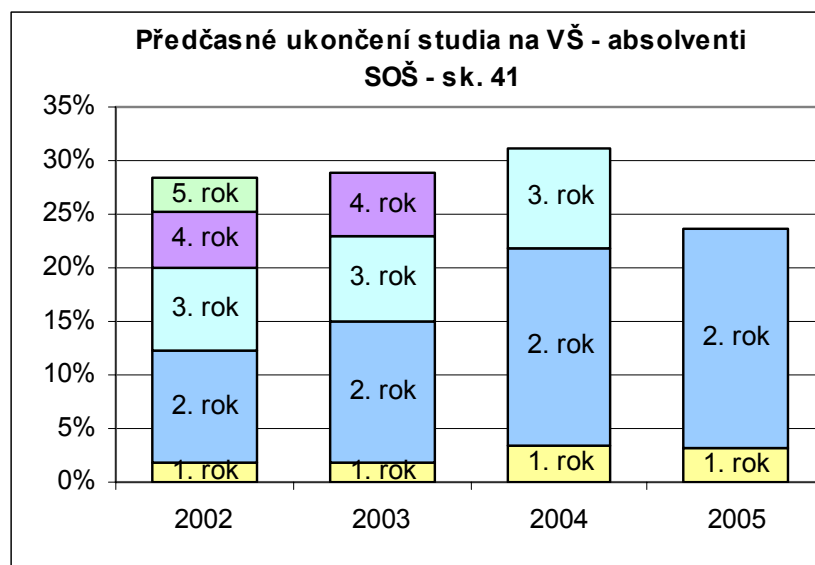
SOŠ 41 Zemědělství a lesnictví

Absolventi oborů zemědělství a lesnictví středních odborných škol, se při vstupu do vysokoškolského studia chovají obrodně, jako většina absolventů odborných středních škol – nastupují ke studiu do obdobných oborů, jako je ten, který absolvovali na střední škole. V případě absolventů oborů zemědělství a lesnictví se jedná o téměř tři čtvrtiny z nich.

Hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia u absolventů oborů středních odborných škol zemědělství a lesnictví jsou v porovnání s absolventy ostatních oborů poměrně vysoké – z vysokoškolského studia jich předčasně odchází 28 %, což jsou hodnoty srovnatelné s mírou předčasných odchodů absolventů strojírenských oborů.

V naprosté většině oborových skupin jsou v případě absolventů oborů zemědělství a lesnictví středních odborných škol poměrně vysoké hodnoty míry předčasných odchodů z vysokoškolského studia. Studium matematických a fyzikálních oborů, oborů strojírenství, elektrotechniky, chemie a stavebnictví předčasně zanechá 40 až 50 % z těch, kteří tyto obory studují. Poněkud nižší hodnoty míry předčasného ukončení studia vykazují absolventi zemědělských a lesnických oborů středních odborných škol při vysokoškolském studiu přírodovědných oborů (36% míra odchodů), ostatních technických oborů (33 %), oborů zemědělství (27 %), ekonomie (24 %), humanitních oborů (17 %) a oborů učitelství (21 %).

Obrázek 9: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 41

Jak již bylo řečeno na předcházejících stranách, vysokoškolské studium ukončilo před jeho úspěšným absolvováním 28 % absolventů oborů středních odborných škol zemědělství a lesnictví z let 2002 až 2006. Lze však předpokládat, že část těchto neúspěšných studentů se ke studiu na vysoké škole v nejbližších letech ještě znovu přihlásí a znovu začne studovat, zejména ti, kteří absolvovali

střední školu v několika málo posledních letech.

V případě analýzy předčasných odchodů absolventů oborů zemědělství a lesnictví středních odborných škol je nutné mít k dispozici informace o maturantech studujících na vysoké škole v delším časovém odstupu. Dostupné jsou údaje o absolventech za rok 2002, starší údaje již nejsou příliš spolehlivé.

Více než čtvrtina (28 %) absolventů oborů zemědělství a lesnictví středních odborných škol z roku 2002 (z těch, kteří ke studiu nastoupili) ukončila vysokoškolské studium před úspěšným absolvováním. Nejčastěji ukončili studium, stejně jako je tomu i v případě ostatních absolventů středních škol, v průběhu prvních dvou let studia (12 % studentů) a po ukončení druhého roku studia (8 % studentů). Po třech letech zanechá studia dalších 5 % studentů a po čtyřech letech studia 3 %. Odchody absolventů oborů zemědělství a lesnictví středních odborných škol v jednotlivých letech se pohybují nad průměrem za všechny obory středních odborných škol a jsou nejvyšší v rámci absolventů „netechnických“ oborů.

Ti absolventi oborů středních odborných škol zemědělství a lesnictví, kteří vysokoškolské studium předčasně ukončí a nastupují ke studiu na vysoké škole opakovaně, nastupují ze dvou třetin (65 %) k vysokoškolskému studiu oborů zemědělství a lesnictví. Další desetina z nich (11 %) začne studovat ostatní technické obory. Ke studiu v ostatních oborových skupinách nastoupí od 0,5 % do 6 % z nich. Stejně jako v případě technických oborů tedy i absolventi zemědělských a lesnických oborů nastupují do vysokoškolského studia obdobného zaměření jako bylo studium středoškolské.

Tabulka 11: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 41

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	50,0%													
10 PŘÍROD		46,9%				18,8%		25,0%						
23 STROJ			61,9%			11,9%		14,3%						
26 ELEKT														
28 CHEM		12,8%			48,7%			23,1%						
2 TECHN						73,2%		17,9%		5,4%				
36 STAVE							90,9%							
4 ZEMĚD		1,8%			0,8%	3,8%		88,7%		1,5%		1,3%	1,0%	
5 LÉKAŘ														
62 EKON										86,2%				
68 PRAVO														
6 HUMA-OS												83,8%	10,8%	
75 UČITE								11,4%				17,1%	54,3%	
8 UMĚNÍ														
VŠICHNI	1,0%	2,9%	2,4%	0,5%	2,2%	10,6%	0,9%	65,2%	0,5%	5,9%	0,4%	4,3%	3,0%	

Stejně jako je tomu v případě absolventů technických oborů středních odborných škol, i absolventi oborů zemědělství a lesnictví při opakovaných nástupech k vysokoškolskému studiu v naprosté většině oborových skupin vybírají více než z 50 % obory stejného zaměření. Určitou výjimkou jsou obory přírodovědné (47 %) a chemické (49 %). V oboru případech je nutné údaje brát spíše jako orientační vzhledem k nízkému absolutnímu počtu studentů. Totéž se dá říci i o oborových skupinách, kde se tyto hodnoty míry opětovných vstupů do stejné oborové skupiny pohybují kolem 50 %. Jde o obory matematické a fyzikální a obory učitelské.

Ti absolventi oborů středních odborných škol zemědělství a lesnictví, kteří začnou na vysoké škole studovat jiné obory než zemědělské a studium těchto oborů předčasně ukončí, si obvykle při dalším nástupu na vysokou školu vybírají právě studium zemědělských a lesnických oborů, případně obory ostatní technické. Navíc i naprostá většina těch, kteří zanechali studia v oboru zemědělství a na vysokou školu opětovně nastoupí, nastupují do něj opakovaně (jde o 89 %).

Do oborů zemědělství a lesnictví na vysokých školách nastupují ve vyšší míře ti absolventi zemědělských oborů středních odborných škol, kteří zanechali vysokoškolského

studia na v oborech matematických a fyzikálních (z 25 %), strojírenství (14 %), oborů chemie (z 23 %), ostatních technických oborů (z 18 %) a také oborů učitelství (11 %).

Další oborovou skupinou, do které absolventi zemědělských a lesnických oborů středních odborných škol při opakovaném nástupu na vysokou školu častěji nastupují, jsou obory ostatní technické. K jejich studiu nastupují ti, kteří zanechali studia přírodovědných oborů (z 19 %) a ti, kteří před tím studovali strojírenské obory (z 12 %).

Vyšší hodnoty míry mezioborových přestupů do jiných oborových skupin se v případě absolventů zemědělských a lesnických oborů středních odborných škol projevují zejména u těch, kteří začali studovat obory chemie (13 % z nich, kteří se na vysokou školu vrátí, začíná studovat přírodovědné obory a dalších 23 % obory zemědělské) a u těch, kteří začali studovat obory učitelství (11 % z nich, kteří se na vysokou školu vrátí, začíná studovat zemědělské obory a dalších 17 % obory ostatní humanitní).

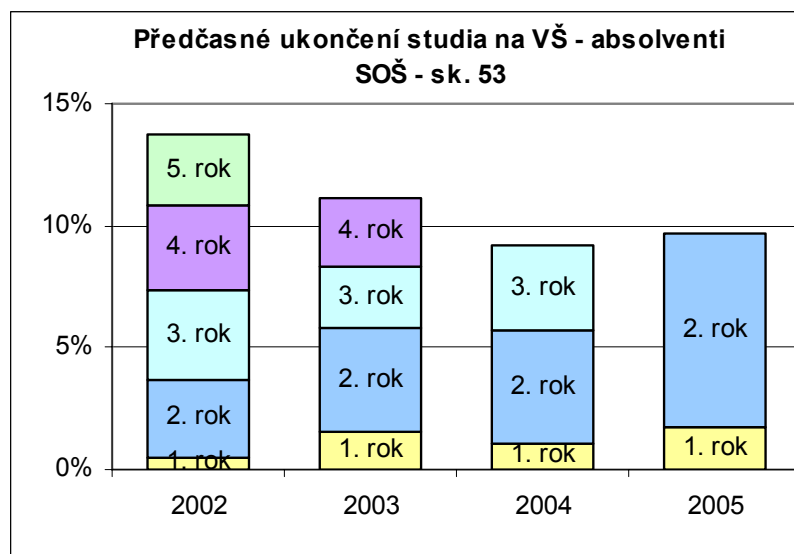
SOŠ 53 Zdravotnictví

Stejně jako absolventi ostatních oborů středních odborných škol, i absolventi oborů zdravotnictví nastupují na vysokou školu ke studiu obdobných oborů, jako je ten, který absolvovali na střední škole. V případě absolventů oborů zdravotnictví se tedy jedná více o obory zdravotnictví a lékařství, do kterých vstupují více než dvě třetiny absolventů, kteří jsou přijati k vysokoškolskému studiu.

V porovnání s absolventy ostatních oborů středních odborných škol jsou hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia u absolventů oborů středních odborných škol zdravotnictví jedny z nejnižších – 11 %. Je to způsobeno i tím, že tito absolventi středních škol vstupují na vysokou školu zejména ke studiu bakalářských studijních programů zdravotnictví, aby získali kvalifikaci zdravotnického pracovníka platnou v celé Evropské unii. Nižší hodnoty míry předčasného ukončení se projevují pouze u absolventů uměleckých oborů.

Hodnoty míry předčasných odchodů absolventů oborů zdravotnictví středních odborných škol se v jednotlivých oborových skupinách pohybují od 8 % do 26 %. Mezi obory, ze kterých absolventi zdravotnických oborů nejčastěji odcházejí, spadají obory chemické (22% míra předčasných odchodů), zemědělské (26% míra odchodů) a obory ekonomie (21%). Méně než desetina studentů – absolventů zdravotnických oborů středních odborných škol – předčasně odchází z vysokoškolského studia oborů lékařských a zdravotnických (8 %).

Obrázek 10: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 53

Míra předčasných odchodů z vysokoškolského studia je v případě absolventů zdravotnických oborů středních odborných škol z let 2002 až 2006 je, jak již bylo řečeno výše, poměrně nízká. Navíc lze předpokládat, že část těchto neúspěšných studentů se ke studiu na vysoké škole v nejbližších letech opětovně přihlásí a znovu začne studovat. Týká se to zejména těch, kteří absolvovali střední školu v několika málo posledních letech.

Pro analýzu předčasných odchodů absolventů oborů zdravotnictví středních odborných škol je nutné počítat s údaji o maturantech studujících na vysoké škole v delším časovém odstupu. Vzhledem k tomu, že údaje o absolventech, kteří maturovali před rokem 2002 nejsou příliš spolehlivé, počítáme s údaje o absolventech za rok 2002.

O něco více než desetina (14 %) absolventů oborů zdravotnictví středních odborných škol z roku 2002, kteří zahájili studium na vysoké škole, ukončila předčasně vysokoškolské studium. Hodnoty míry ukončení studia po jednotlivých letech studia se v případě absolventů zdravotnických oborů příliš neliší. Po jednotlivých letech studia jich předčasně ukončí studium prakticky stejný počet. Jde o cca 4 % studentů v průběhu prvních dvou let studia, po druhém i třetím roce studia. Jen po čtvrtém roce studia je ten podíl o něco nižší – 3 %.

Více než polovina absolventů zdravotnických oborů středních odborných škol, kteří vysokoškolské studium předčasně ukončí a opakovaně nastoupí k vysokoškolskému studiu, nastoupí ke studiu zdravotnických a lékařských oborů. Dalších 13 % nastoupí ke studiu učitelských oborů. Nástupy do jiných oborových skupin nejsou příliš významné a pohybují se v rozmezí 0,5 až 7 %.

Tabulka 12: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 53

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY									66,7%					
10 PŘÍROD		47,3%				6,8%			25,7%				9,5%	
23 STROJ														
26 ELEKT				100,0%										
28 CHEM		11,1%			34,3%	5,6%		7,4%	32,4%				7,4%	
2 TECHN					10,5%	55,3%			21,1%					
36 STAVE							100,0%							
4 ZEMĚD								73,6%	13,2%				7,5%	
5 LÉKAŘ		2,3%							87,4%			2,9%	5,6%	
62 EKON										81,8%				
68 PRAVO											80,0%			
6 HUMA-OS								8,0%				70,0%	14,0%	
75 UČITE		3,6%							12,7%			9,1%	62,7%	
8 UMĚNÍ														
VSICHNI	0,6%	6,7%		0,4%	5,0%	3,7%	0,9%	5,4%	54,3%	1,8%	0,7%	6,5%	13,0%	0,7%

Absolventi zdravotnických oborů středních odborných škol při opakovaných nástupech k vysokoškolskému studiu v naprosté většině oborových skupin (ve kterých je možné údaje analyzovat díky dostačujícímu počtu studentů) vybírají více než z 50 % obory stejného zaměření. Výjimkou jsou ti, kteří předčasně ukončili studium chemických oborů, kteří opakovaně ke studiu chemických oborů nastoupí pouze v jedné třetině případů. Další skupinou oborů s méně než 50% mírou opakovaného návratu jsou obory přírodovědné.

Hodnoty míry opakovaných nástupů absolventů zdravotnických oborů ke studiu jednotlivých oborových skupin s nadpoloviční mírou opakovaných nástupů se pohybují v rozmezí 55 až 57 %, přičemž nejvyšší hodnoty dosahují opakované nástupy ke studiu zdravotnických a lékařských oborů.

Absolventi zdravotnických oborů středních odborných škol, kteří začnou na vysoké škole studovat jiné než zdravotnické obory a studium těchto oborů předčasně ukončí, si obvykle při dalším nástupu na vysokou školu vybírají studium zdravotnických oborů (z 54 %).

Do zdravotnických a lékařských oborů na vysokých školách častěji nastupují ti absolventi zdravotnických oborů středních odborných škol, kteří zanechali vysokoškolského studia matematických a fyzikálních oborů (67 %, jedná se však o zanedbatelný absolutní počet studentů), oborů přírodovědných (z 26 %), chemie (32 %), ostatních technických oborů (z 21 %) a oborů učitelství (z 13 %).

Vyšší míra mezioborových přestupů do jiných oborových skupin se v případě absolventů zdravotnických oborů středních odborných škol projevuje zejména u těch, kteří začali studovat obory chemie (kromě těch, kteří nastoupí ke studiu zdravotnických a lékařských oborů, začíná 11 % z těch, kteří se na vysokou školu vrátí, studovat přírodovědné obory).

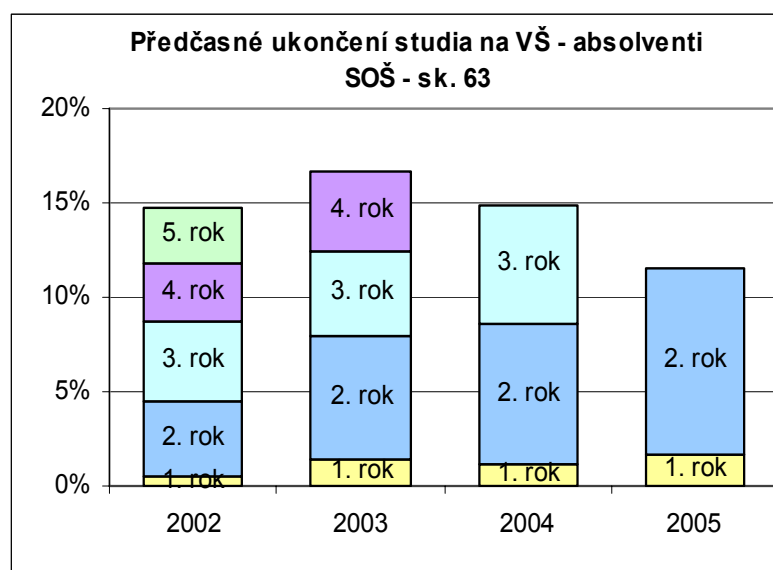
Další skupinou oborů s mezioborovými přestupy do jiných než zdravotnických oborů jsou obory ostatní humanitní. Z nich přestupuje 14 % absolventů zdravotnických oborů středních odborných škol, kteří studia na vysoké škole zanechají a opětovně k vysokoškolskému studiu nastupují, do oborů pedagogických a učitelských.

SOŠ 63 Ekonomika a administrativa

Absolventi oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol nastupují na vysokou školu zejména ke studiu ekonomie a příbuzných oborů. V porovnání s absolventy ostatních oborů středních odborných škol patří hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia u absolventů oborů středních odborných škol ekonomika a administrativa k těm nižším – jde o 14 %.

Z absolventů oboru ekonomika a administrativa středních odborných škol častěji odcházejí z vysokoškolského studia zejména ti, kteří začali studovat technické obory. Jedná se především o strojírenství (44% míra předčasných odchodů), chemické obory (39% míra předčasných odchodů), stavebnictví (34 %), elektrotechniku (34 %) a ostatní technické obory (míra předčasných odchodů 28 %). Častější odchody absolventů oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol se projevují i u těch, kteří začali na vysoké škole studovat matematické a fyzikální obory (33 %) i obory přírodovědné (25 %). V případě zemědělských oborů, oborů lékařských a zdravotnických, ekonomických, ostatních humanitních a učitelských se hodnoty míry předčasných odchodů pohybují mezi 10 a 20 % a nejnižší hodnoty míry předčasných odchodů se projevují u těch absolventů oboru ekonomika a administrativa, kteří studovali na vysoké škole právo a umělecké obory.

Obrázek 11: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 63

V případě absolventů oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol z let 2002 až 2006 patří míra předčasných odchodů z vysokoškolského studia k těm nižším. Navíc lze předpokládat, že část těchto neúspěšných studentů ještě na vysoké škole v nejbližších letech znovu začne studovat. Toto platí zejména pro ty, kteří absolvovali střední školu v posledních letech.

Abychom mohli lépe vyjádřit celkové odchody absolventů středních škol z vysokoškolského studia před

jeho úspěšným ukončením, je nutné mít k dispozici údaje o maturantech studujících na vysoké škole v delším časovém odstupu. Údaje o absolventech, kteří maturovali před rokem 2002 nejsou příliš spolehlivé, prvním rokem, který je možné použít, je rok absolvování střední školy 2002, a z toho také vycházíme. **Celkově ukončilo předčasně vysokoškolské studium 15 % absolventů oborů ekonomika a služby, kteří nastoupili ke studiu na vysoké škole a maturovali v roce 2002.**

Hodnoty míry ukončení studia po jednotlivých letech studia se v případě absolventů oborů ekonomika administrativa spolu se zvyšujícími se počty let strávených na vysoké škole postupně snižují. V průběhu prvních dvou let studia odejdou z vysoké školy 4 % studentů, po druhém roce také 4 % a po třetím a čtvrtém roce studia ukončí předčasně vysokoškolské

studium po 3 % absolventů oborů ekonomika a administrativa, kteří maturovali v roce 2002 a nastoupili k vysokoškolskému studiu.

Ze všech absolventů oborů ekonomika administrativa středních odborných škol, kteří předčasně odejdou z vysokoškolského studia před jeho úspěšným dokončením a kteří ke studiu na vysokou školu znovu nastoupí, začínají více než dvě třetiny studovat ekonomické obory. Další desetina (12 %) těchto absolventů nastoupí ke studiu ostatních humanitních oborů. Další oborovou skupinou, která stojí za zmínku, jsou učitelství obory se 7 % těch, kteří ke studiu znovu nastoupili. Nástupy do jiných oborových skupin nejsou příliš významné a dosahují maximálně úrovně 3 %.

Tabulka 13: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 63

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	42,7%			2,2%		3,2%				38,4%		5,9%	4,9%	
10 PŘÍROD		53,6%										17,9%		
23 STROJ			36,9%			7,7%				26,2%		7,7%		
26 ELEKT				54,9%		7,8%				29,4%				
28 CHEM					22,0%					46,0%			12,0%	
2 TECHN						58,8%				28,9%		2,7%	3,7%	
36 STAVE						6,7%	43,3%			45,0%				
4 ZEMĚD								52,2%		28,4%				
5 LÉKAŘ									38,5%					
62 EKON	0,7%	0,2%	0,1%	0,1%		0,8%	0,2%	0,5%	0,1%	90,9%	1,5%	3,5%	1,1%	
68 PRAVO										10,4%	80,2%	8,5%		
6 HUMA-OS	0,7%					1,2%				8,4%	2,4%	74,7%	10,3%	1,4%
75 UČITE	3,0%		1,1%			1,8%				14,6%	2,1%	14,9%	60,4%	
8 UMĚNÍ														50,0%
VSICHNI	2,3%	0,6%	0,6%	0,7%	0,3%	0,3%	0,7%	1,0%	0,3%	66,7%	3,1%	11,9%	7,0%	0,3%

Při opakovaných nástupech k vysokoškolskému studiu si absolventi oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol ve dvou třetinách oborových skupin (které je možné analyzovat díky dostačujícímu počtu studentů) vybírají více než z 50 % obory stejného zaměření.

Hodnoty míry opakovaných nástupů absolventů oborů ekonomika administrativa středních odborných škol ke studiu jednotlivých oborových skupin s nadpoloviční mírou opakovaných nástupů se pohybují v rozmezí 50 až 60 % (přírodovědné obory, elektrotechnika, ostatní technické obory, zemědělství, učitelství a umění), v případě opakovaných nástupů do oborů právo jde o 80 %, u ostatních humanitních oborů se jedná 75 % a u ekonomických oborů dokonce o hladinu 91 %.

O poznání méně absolventů oborů ekonomika a administrativa, kteří nastoupili ke studiu na vysoké škole, opakovaně nastupuje ke studiu matematických a fyzikálních oborů (43 %), strojírenství (37 %), chemie (22 %), stavebnictví (43 %) a zdravotnických a lékařských oborů (39 %). Ve všech těchto případech však jde o menší absolutní počty studentů.

Absolventi oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol, kteří začnou na vysoké škole studovat jiné než ekonomické obory a studium těchto oborů předčasně ukončí (a opětovně si tento obor nevyberou), si obvykle při dalším nástupu na vysokou školu vybírají právě studium ekonomie.

K vysokoškolskému studiu ekonomie nastupují častěji absolventi oborů ekonomika a administrativa středních odborných škol, kteří zanechali vysokoškolského studia oborů prakticky všech skupin bez rozdílu. Určitou výjimku tvoří obory přírodovědné, zdravotnické a lékařské a obory umělecké.

Ekonomii si při opětovném nástupu k vysokoškolskému studiu volí 38 % absolventů středních odborných škol oborů ze skupiny ekonomika a administrativa, kteří předčasně ukončili studium matematiky či fyziky, ze studia oborů strojírenských 26 %, z oborů elektrotechnických 29 %, z chemie 46 %, z ostatních technických oborů 29 %, ze stavebnictví 45 %, ze zemědělství 28 %, z práva 10 %, z ostatních humanitních oborů 8 % a z učitelství 15 %.

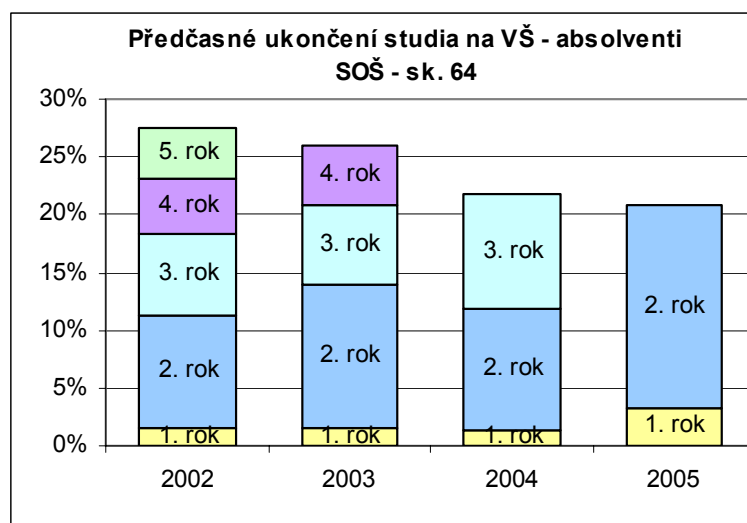
Ostatní významné mezioborové přestupy do jedné oborové skupiny jsou v případě absolventů oborů ekonomika a administrativa jsou spíše výjimkou. Mezioborové přestupy vyšší než 10 % do jiné oborové skupiny než ekonomika se objevují pouze v případě přestupů z přírodovědných oborů do ostatních humanitních oborů (18 %, jde však o nízký absolutní počet studentů), z oborů chemie do oborů učitelství (12 %), z ostatních humanitních oborů do oborů učitelství (10 %) a z oborů učitelství do ostatních humanitních oborů (15 %).

SOŠ 64 Podnikání v oborech, odvětví

Atypickou skupinou absolventů oborů středních odborných škol jsou absolventi oborů podnikání v oborech, odvětvích. Při vstupu na vysokou školu si sice vybírají ve větší míře ekonomické obory, ale ne v nadpoloviční většině. Hodnoty míry předčasných odchodů těchto absolventů z vysokoškolského studia jsou poměrně vysoké – jde o 24 % – a blíží se míře předčasného ukončení vysokoškolského studia technických oborů.

Prakticky ve všech vysokoškolských oborových skupinách jsou hodnoty míry předčasných odchodů ze studia absolventů oborů středních odborných škol podnikání v odvětvích vyšší než 20 %. Výjimkou jsou pouze oborové skupiny ekonomika (17 %), právo (16 %) a ostatní humanitní obory (14 %). V případě technických oborů se dokonce hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia pohybují v rozmezí 34 až 56 %. V tomto rozmezí se pohybují i hodnoty míry předčasných odchodů z oborů přírodovědných. Hodnoty míry předčasných odchodů ze studia matematických a fyzikálních oborů, oborů zemědělských a učitelství jsou v případě absolventů oborů podnikání v odvětvích středních odborných škol ve výši 23 až 30 %.

Obrázek 12: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 64

Jak již bylo řečeno, míra předčasných odchodů absolventů oborů podnikání v odvětví středních odborných škol z let 2002 – 2005 patří k těm vyšším. Lze ale předpokládat, že část těchto neúspěšných studentů ještě na vysoké škole v nejbližších letech znovu začne studovat a hodnoty míry předčasných odchodů se tím o něco sníží.

Pro další analýzy použijeme, obdobně jako v případě ostatních oborových skupin, údaje o absolventech, kteří

maturovali v roce 2002 a nastoupili ke studiu na vysoké škole. Míra předčasného ukončení vysokoškolského studia maturantů v oborech podnikání v odvětví z roku 2002 je poměrně vysoká – 28 %.

Hodnoty míry ukončení vysokoškolského studia po jednotlivých letech studia se v případě absolventů oborů podnikání v odvětvích se spolu se zvyšujícími se počty let strávených na vysoké škole postupně snižují. V průběhu prvních dvou let studia odejde z vysoké školy více než desetina studentů, po druhém roce 7 %, po třetím roce 5 % a po čtvrtém roce studia ukončí předčasně vysokoškolské studium 4 % absolventů oborů podnikání v odvětvích, kteří maturovali v roce 2002 a nastoupili k vysokoškolskému studiu.

Více než třetina absolventů oborů podnikání v odvětvích středních odborných škol, kteří předčasně odejdou z vysokoškolského studia před jeho úspěšným dokončením a kteří ke studiu na vysokou školu znovu nastoupí, začínají studovat ekonomické obory (37 %). Po 13 % nastoupí ke studiu strojírenství, ostatních technických

oborů a ostatních humanitních oborů. Nástupy do ostatních oborových skupin nejsou příliš významné a dosahují maximálně úrovně 7 % (učitelství).

Tabulka 14: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 64

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	45,1%			7,8%		7,8%				21,6%			7,8%	
10 PŘÍROD		85,7%												
23 STROJ			72,1%	1,9%		9,8%				9,3%		2,3%	2,8%	
26 ELEKT				63,3%		10,0%				8,3%				
28 CHEM					50,0%					25,0%				
2 TECHN	2,6%					74,0%				11,7%		3,9%	2,6%	
36 STAVE						15,4%	61,5%			12,8%				
4 ZEMĚD								69,4%					11,1%	
5 LÉKAŘ									71,4%					
62 EKON			1,6%			2,5%		1,1%		88,3%		2,5%	1,6%	
68 PRAVO										19,0%	71,4%			
6 HUMA-OS										6,5%	3,2%	77,4%	6,5%	
75 UČITE	5,4%					5,4%				7,6%		22,8%	50,0%	
8 UMĚNÍ														
VŠICHNI	3,1%	1,4%	12,9%	3,6%	1,0%	13,2%	2,6%	3,0%	0,5%	36,6%	1,9%	13,2%	6,6%	0,5%

S výjimkou těch, kteří studovali matematické a fyzikální obory (míra opakovaného nástupu do oboru je 45 %), si absolventi oborů podnikání v odvětví středních odborných škol při opakovaných nástupech k vysokoškolskému studiu vybírají z alespoň 50 % obory stejného zaměření (v oborových skupinách, kde studuje dostatečné množství studentů).

V některých oborových skupinách (přírodní vědy, ekonomika, a ostatní humanitní obory) se hodnoty míry opakovaných nástupů absolventů oborů podnikání v odvětvích pohybují nad úrovní 75 %.

Absolventi oborů podnikání v odvětvích, stejně jako absolventi oborů ekonomika a administrativa, kteří začnou na vysoké škole studovat jiné než ekonomické obory a studium těchto oborů předčasně ukončí (a opětovně si tento obor nevyberou), si obvykle při dalším nástupu na vysokou školu vybírají právě studium ekonomie.

Častěji nastupují k vysokoškolskému studiu ekonomie absolventi oborů podnikání v odvětvích středních odborných škol, kteří zanechali studia na vysoké škole (a opětovně k vysokoškolskému studiu nastoupí) studia oborů matematických a fyzikálních (z 22 %), oborů chemie (z 25 %), ostatních technických oborů (z 12 %), oborů stavebnictví (z 13 %) a oborů právo (19 %). Přestupy z ostatních oborových skupin se pohybují pod úrovní deseti procent.

Významnější mezioborové přestupy jsou v případě absolventů oborů podnikání v odvětví, stejně jako v případě oborů ekonomika a administrativa, do jedné oborové skupiny jsou spíše výjimkou. Mezioborové přestupy vyšší než 10 % do jiné oborové skupiny než ekonomika se objevují pouze v případě přestupů ze strojírenských do ostatních technických oborů (10 %), z oborů stavebnictví do ostatních technických oborů (z 15 %) a z oborů učitelství do ostatních humanitních oborů (z 23 %). Za zmínku stojí přestupy studentů z řad absolventů oborů podnikání v oborech, odvětvích středních odborných škol ze zemědělských oborů do oborů učitelství (11% míra přestupů).

SOŠ 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče

Absolventi oborů pedagogika, učitelství a sociální péče středních odborných škol v případě, že pokračují ve studiu na vysoké škole, obvykle nastupují ke studiu oborů stejného zaměření. V porovnání s absolventy ostatních oborů středních odborných škol patří hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia u absolventů pedagogických oborů středních odborných škol ekonomika k jednomu z nejnižších – jde o 11 %, tedy ze studia odchází pouze o něco více než desetina studentů.

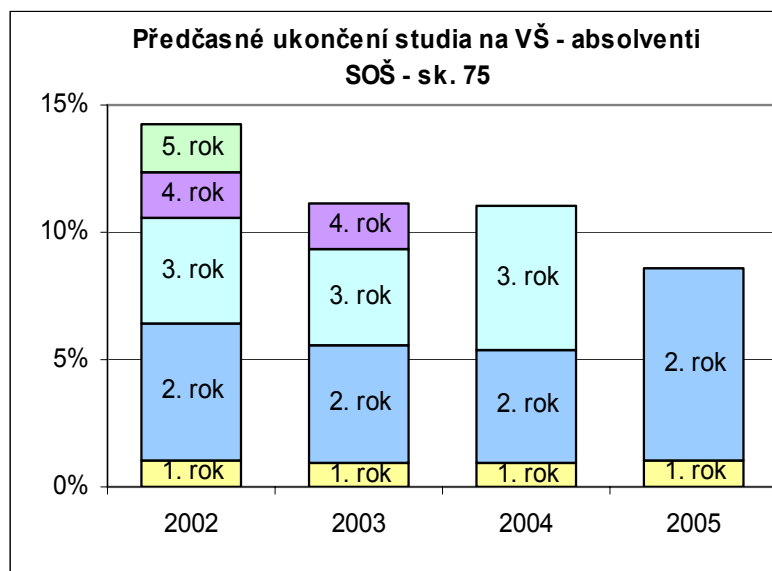
Vzhledem k poměrně malým absolutním počtům studentů většiny technických, zemědělských a matematických a fyzikálních oborů z řad absolventů pedagogických oborů

středních odborných škol nemá smysl se těmito oborovými skupinami v další analýze zabývat. Z vysokoškolského studia v dalších oborových skupinách odcházejí předčasně absolventi pedagogických oborů středních odborných škol od 3 % do 31 %.

Častěji odcházejí z vysokoškolského studia zejména ti, kteří začali studovat ostatní technické obory (31 %), oborů právo (16 %), zdravotnických a lékařských oborů (15 %) a ostatních humanitní obory (míra předčasných odchodů 12 %). V případě ostatních oborových skupin s dostatečným množstvím studentů (ekonomie, učitelství a umělecké obory) se hodnoty míry předčasných odchodů pohybují do 10 %.

Obrázek 13: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 75

Míra předčasných odchodů absolventů pedagogických oborů středních odborných škol z let 2002 – 2006 patří k jednomu z nejnižších. Navíc lze předpokládat, že část těchto neúspěšných studentů ještě na vysoké škole v nejbližších letech znovu začne studovat a hodnoty míry předčasných odchodů se tím ještě o něco sníží.

Pro další analýzy používáme, stejně jako v případě ostatních oborových skupin, údaje o absolventech, kteří maturovali v roce 2002 a nastoupili ke studiu na vysoké

škole. **Míra předčasného ukončení vysokoškolského studia maturantů v pedagogických oborech z roku 2002 je také poměrně nízká – 14 %.**

Pokud sledujeme hodnoty míry ukončení vysokoškolského studia po jednotlivých letech studia, pak se v případě absolventů pedagogických oborů, kteří maturovali v roce 2002, spolu se zvyšujícím se počtem let strávených na vysoké škole, postupně snižují. V průběhu prvních dvou let studia odejde z vysoké školy 6 %, po druhém roce 4 %, a po třetím a čtvrtém roce ukončí předčasně vysokoškolské studium po pouhých 2 % studentů, kteří maturovali v roce 2002 v pedagogických oborech středních odborných škol a nastoupili k vysokoškolskému studiu.

Tabulka 15: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 75

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAR	EKON	PRÁVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY														
10 PŘÍROD		57,1%												
23 STROJ														
26 ELEKT														
28 CHEM														
2 TECHN						44,4%							44,4%	
36 STAVE														
4 ZEMĚD								83,3%						
5 LÉKAR									70,6%				29,4%	
62 EKON										80,6%				
68 PRÁVO											81,8%			
6 HUMA-OS												75,7%	17,1%	
75 UČITE									1,5%	0,8%		7,1%	87,7%	1,7%
8 UMĚNÍ														80,0%
VŠICHNI	0,6%	0,7%				1,1%		1,3%	3,0%	4,7%	1,7%	17,5%	65,3%	2,9%

Dvě třetiny studentů z řad absolventů pedagogických oborů středních odborných škol, kteří předčasně odešli z vysokoškolského studia před jeho úspěšným

dokončením a kteří ke studiu na vysokou školu znovu nastoupili, začali opět obory pedagogiky, učitelství a sociální práce (65 %). Dalších 18 % těchto studentů nastoupí ke studiu ostatních humanitních oborů. Nástupy do ostatních oborových skupin nejsou příliš významné a dosahují maximálně úrovně 5 %.

Vzhledem k nízkým počtům studentů v jednotlivých oborových skupinách a následně tedy i vzhledem k nízkému počtu studentů z řad absolventů pedagogických oborů středních odborných škol, kteří předčasně odešli z vysokoškolského studia před jeho úspěšným dokončením a kteří ke studiu na vysokou školu znovu nastoupili, má smysl se zabývat pouze těmi, kteří studovali ostatní humanitní obory a obory učitelské.

Absolventi učitelských oborů, kteří začnou na vysoké škole studovat jiné pedagogické obory a studium těchto oborů předčasně ukončí si obvykle při dalším nástupu na vysokou školu vybírají právě studium pedagogiky. Je tomu tak i v případě těch, kteří původně začali studovat ostatní humanitní obory (ze 17 %), obory ostatní technické (44 %) a obory lékařské (29 %). Ti, kteří původně začali studovat pedagogiku, studium ukončili a znovu na vysokou školu nastoupili, si obvykle vybírají znovu obory pedagogické (v 88 % případů), ale nastupují také ke studiu ostatních humanitních oborů (7 % z nich).

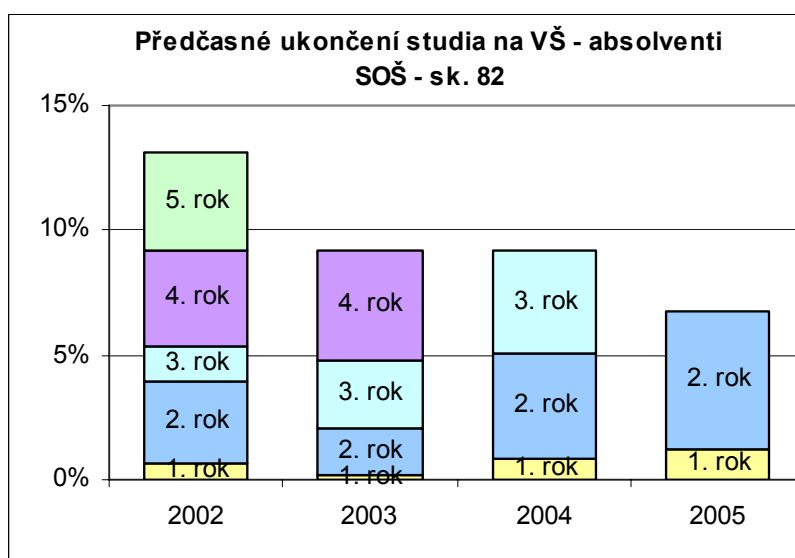
SOŠ 82 Umění a užité umění

V případě, že absolventi uměleckých oborů středních odborných škol nastupují ke studiu na vysoké škole, studují zejména obory umělecké a pedagogické. Ostatní obory si vybírají hlavně tehdy, pokud se nedostanou na vysokou školu, kam se původně hlásili. Je to způsobeno zejména tím, že se ve velké míře hlásí ke studiu uměleckých oborů, kde je poměrně vysoký převis poptávky a šance na přijetí ke studiu je tedy menší.

V porovnání s absolventy ostatních oborů středních odborných škol patří hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia u absolventů uměleckých oborů středních odborných škol ke zcela nejnižším. Z vysokoškolského studia odchází před jeho úspěšným ukončením necelých 10 % studentů.

Pokud sledujeme hodnoty míry předčasných odchodů absolventů uměleckých oborů středních odborných škol z vysokoškolského studia, má smysl se zabývat pouze oborovými skupinami s vyšším počtem studentů. Ve všech těchto případech se hodnoty míry předčasných odchodů z vysokoškolského studia pohybují na úrovni 6 až 14 %. Nejčastěji ukončují předčasně studium ti, kteří začali studovat ekonomii (21 %), ostatní technické obory (14% míra předčasných odchodů), studenti ostatních humanitních oborů (13 %), pedagogiky (12 %) a stavebnictví (11 %). Zřídka ukončují předčasně studium zemědělství (9 %) a uměleckých oborů (z 6 %).

Obrázek 14: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOŠ – sk. 82

Jak již bylo řečeno výše, míra předčasných odchodů absolventů uměleckých oborů středních odborných škol z let 2002 až 2006 patří v porovnání s ostatními absolventy oborů středních škol ke naprosto nejnižším. Navíc lze předpokládat, že někteří z neúspěšných studentů ještě v budoucnu na vysoké škole znovu začnou studovat a hodnoty míry předčasných odchodů se tím ještě o něco sníží.

Pro další analýzy používáme, stejně jako v případě ostatních oborových skupin, údaje o absolventech, kteří maturovali v roce 2002 a nastoupili ke studiu na vysoké škole. **Míra předčasného ukončení vysokoškolského studia maturantů v uměleckých oborech středních odborných škol z roku 2002 je také nejnižší (13 %) a prakticky odpovídá míře předčasných odchodů absolventů gymnázií.**

Hodnoty míry ukončení vysokoškolského studia po jednotlivých letech studia se v případě absolventů uměleckých oborů chovají oproti absolventům jiných oborů středních odborných škol poněkud atypicky. V průběhu prvních dvou let studia odejdou z vysoké školy 4 % absolventů uměleckých oborů, kteří ke studiu na vysoké škole nastoupili, po druhém roce odchází pouhé 1 % studentů a po třetím a čtvrtém roce ukončí předčasně vysokoškolské studium po 4 % studentů, kteří maturovali v roce 2002 v uměleckých oborech a nastoupili k vysokoškolskému studiu.

Absolventi uměleckých oborů středních odborných škol, kteří zanechali studia na vysoké škole a znovu ke studiu nastoupili, nejčastěji nastupují ke studiu uměleckých oborů (51 %), učitelství (21 %) a ostatních humanitních oborů (12 %). Nástupy ke studiu jiných oborových skupin nejsou příliš významné – pohybují se od 0,5 % do 6 % (v případě ostatních technických oborů).

Tabulka 16: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOŠ – sk. 82

	MATFY	PRIROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OSUCITE	UMENI	
10 MATFY														
10 PŘÍROD														
23 STROJ			40,0%											
26 ELEKT														
28 CHEM														
2 TECHN						56,4%						23,6%	14,5%	
36 STAVE							54,8%				12,9%		12,9%	
4 ZEMĚD								100,0%						
5 LÉKAR														
62 EKON										75,0%				
68 PRAVO											100,0%			
6 HUMA-OS												72,7%	7,8%	13,0%
75 UCITE						2,3%		1,9%				8,9%	51,4%	31,3%
8 UMĚNÍ						1,6%							6,3%	89,6%
VŠICHNI	0,5%		0,7%	0,7%		6,3%	2,8%	2,3%		2,1%	0,7%	11,5%	20,5%	51,0%

V případě studentů oborových skupin s vyšším počtem studujících absolventů uměleckých oborů středních odborných škol, kteří odešli ze vysoké školy a opětovně začínají studovat stejný obor, se hodnoty míry opakovaných nástupů pohubují u všech těchto oborových skupin s výjimkou strojírenských oborů nad hladinou 50 %. U studentů ostatních humanitních oborů jde dokonce o více než 70 % a u oborů uměleckých o téměř 90 %.

Pokud absolventi uměleckých oborů začínají při opětovném nástupu ke studiu na vysokou školu studovat jiný obor, nejčastěji přestupují právě na umělecké obory – ti, kteří studovali ostatní technické obory, přestupují na obory umělecké z 15 %, v případě studentů stavebnictví z 13 %, ostatních humanitních oborů z 13 % a učitelství z 31 %.

Další významnější mezioborové přestupy při opětovných nástupech ke studiu na vysoké školy jsou v případě absolventů uměleckých oborů středních odborných škol do učitelství – z ostatních technických oborů se jedná o 24 % přestupů, případně do oborů ostatních humanitních (8 %) a oborů umění (6 %). Posledním významnějším mezioborovým přestupem jsou přestupy z oborů stavebnictví do ostatních humanitních oborů (13 %).

3.2 Absolventi vybraných skupin oborů vzdělávání SOU a jejich studium na vysokých školách

Stejně jako v případě absolventů středních odborných škol je úspěšnost absolventů oborů středních odborných učilišť rozdílná zejména podle toho, jaké obory na vysoké škole studují. Nezanedbatelné vliv má i obor vystudovaný na střední škole, a to zejména díky tomu, že absolventi odborných středních škol si při nástupu na vysokou školu velice často vybírají studium v oborech příbuzných těm, ve kterých na střední škole absolvovali.

Absolventi oborů středních odborných učilišť ukončí vysokoškolské studium před jeho úspěšným dokončením častěji, než je tomu v případě absolventů gymnázií, lyceí i oborů středních odborných škol. Předčasně z vysokoškolského studia odchází 38 % absolventů oborů středních odborných učilišť, kteří nastoupí k vysokoškolskému studiu.

Vzhledem k celkovému počtu studentů vysokých škol z řad absolventů oborů středních odborných učilišť má smysl se v dalším textu zabývat pouze absolventy oborových skupin

- strojírenství a strojírenská výroba,
- elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika,
- obchod.

Tabulka 17: Předčasné ukončení vysokoškolského studia - obory středních odborných učilišť

	MATFY	PRIROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-UCITE	UMENI	celkem
23			47,1%	29,2%		42,6%		20,0%		32,4%		13,6%	34,6%	42,7%
26	38,8%		55,9%	36,2%	44,4%	46,7%	56,4%	50,0%		30,1%		23,3%	48,6%	40,5%
66						43,6%		36,4%		25,0%		17,7%	27,3%	30,0%

Z těchto tří oborových skupin nejvyšší míru předčasného ukončení vysokoškolského studia (43 %) vykazují absolventi strojírenských oborů středních odborných učilišť. O něco nižší míra předčasného ukončování studia se projevuje u absolventů oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (41 %). Relativně nejméně často odcházejí z vysokoškolského studia absolventi oborů obchod středních odborných učilišť (30 % těch, kteří k vysokoškolskému studiu nastoupí. Přesto se ve všech případech jde o vyšší hodnoty míry předčasného ukončení vysokoškolského studia než je tomu v případě absolventů oborů středních odborných škol, lyceí a gymnázií.

SOU 23 Strojírenství a strojírenská výroba

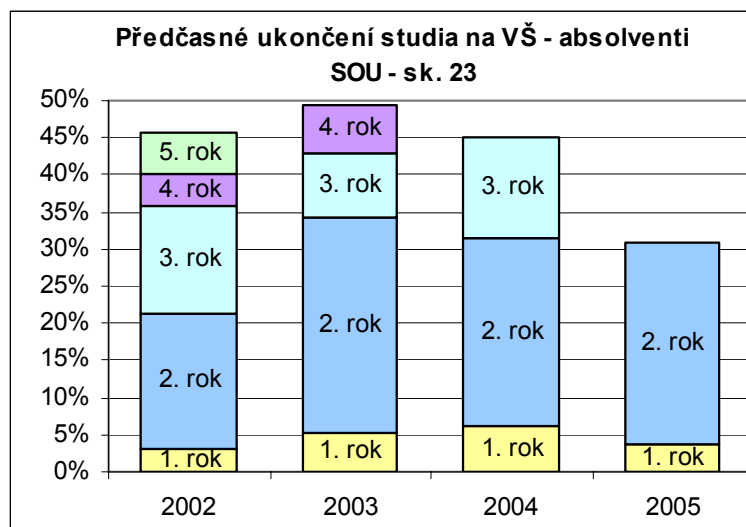
Absolventi oborů strojírenství a strojírenská výroba středních odborných učilišť, pokud nastoupí do vysokoškolského studia, v naprosté většině studují technické obory, popřípadě ekonomii a učitelství, v menší míře zemědělství, matematiku a fyziku. Ve studiu humanitních oborů jich pokračuje naprosté minimum.

Vysokoškolské studium v průměru neúspěšně ukončilo 43 % absolventů oborů strojírenství a strojírenská výroba středních odborných učilišť z let 2002 až 2006, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu. Tito studenti z vysokoškolského studia odešli a již se k němu nevrátili. Je však možné, že část z nich, zejména ti, kteří maturovali v posledních několika letech, ke studiu ještě později opětovně nastoupí.

Hodnoty míry předčasných odchodů ze studia absolventů oborů strojírenství a strojírenská výroba se v jednotlivých vysokoškolských oborových skupinách pohybují od 14 do 50 %. Naprosto nejvyšší hodnoty míry odchodů jsme zaznamenali u matematických a fyzikálních (50 %) a strojírenských oborů vysokých škol (47 %), kam také vstupuje nejvíce těchto absolventů. Za strojírenskými obory následují v míře předčasných odchodů ostatní technické obory (42 %), stavebnictví (38 %), obory učitelství (35 %) a obory ekonomické (32% míra předčasných odchodů]. Menší podíl absolventů strojírenských oborů středních odborných učilišť předčasně odchází ze studia oborů elektrotechnických (29 %), zemědělských (20 %) a ostatních humanitních oborů (14 %). U ostatních oborových skupin

nemá smysl údaje uvádět vzhledem k celkově nízkému počtu studentů – absolventů strojírenských oborů středních odborných učilišť.

Obrázek 15: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOU – sk. 23

K tomu, abychom získali informaci o odchodech absolventů z vysokoškolského studia po jednotlivých letech studia, jsou nutné informace o maturantech s delším časovým odstupem, kteří již několik let na vysoké škole studují a měli možnost již studium absolvovat. Pro naše účely používáme údaje o absolventech z roku 2002. **Z těchto absolventů oborů strojírenství a strojírenská výroba středních odborných učilišť odešlo předčasně z vysokoškolského studia 46**

% z těch, kteří studium zahájili. Více než pětina všech studentů (21 %) předčasně ukončí studium v průběhu prvních dvou let studia a dalších 15 % po ukončení druhého roku. V dalších letech odchází již menší podíl studentů – po třetím roce studia 4 % a po čtvrtém roce studia dalších 6 %. Menší podíly odchodů ve čtvrtém a pátém roce studia mohou být dány jednak tím, že velká část studentů odejde ze studia již dříve a dále tím, že absolventi strojírenských oborů středních odborných učilišť nastupují do bakalářských studijních programů a studují tedy kratší programy.

Ti studenti, absolventi strojírenských oborů středních odborných učilišť, kteří vysokoškolské studium předčasně ukončili a opakovaně ke studiu na vysoké školy nastoupili, nejčastěji nastupují ke studiu oborů strojírenských (60 % z nich) a ostatních technických oborů (20 %). Do oborů ostatních oborů vysokých škol při dalších nástupech do vysokoškolského studia vstupuje mizivý podíl těchto absolventů – od 1 do 5 %. Absolventi strojírenských oborů středních odborných učilišť mají tedy i při opakovaných nástupech do vysokoškolského studia tendence vybírat si obory obdobné těm, které studovali na střední škole.

Tabulka 18: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOU – sk. 23

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRÁVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY														
10 PŘÍROD														
23 STROJ			85,0%			6,8%		1,2%		2,7%		1,2%		
26 ELEKT			19,2%	57,7%										
28 CHEM					38,5%	53,8%								
2 TECHN			9,2%			77,0%				4,6%				
36 STAVE														
4 ZEMĚD														
5 LÉKAŘ														
62 EKON										85,7%				
68 PRÁVO														
6 HUMA-OS													83,3%	
75 UČITE														50,0%
8 UMĚNÍ														
VSICHNI	1,2%	0,8%	59,6%	3,9%	1,4%	20,1%	1,2%	1,9%		5,0%		2,1%	1,9%	

Pokud absolventi strojírenských oborů středních odborných učilišť opakovaně nastupují k vysokoškolskému studiu, nastupují obvykle ke studiu stejných oborů, ze kterých dříve odešli. Tyto opakované hodnoty míry vstupu do jednotlivých skupin oborů se pohybují od 39 % (v případě oborů chemie – jde ale o poměrně malý absolutní počet

přestupů) do více než 80 % (jde o obory strojírenské, ekonomické a ostatní humanitní). Také ti, kteří studovali ostatní technické obory a opakovaně k vysokoškolskému studiu vstupují, nastupují z více než tří čtvrtin opět ke studiu obdobných oborů.

V případě absolventů strojírenských oborů středních odborných učilišť platí, že mezioborové přestupy jsou nepatrné. Výjimkou jsou přestupy z oborů chemie do ostatních technických oborů (54 %, jde ale o poměrně malé absolutní počty) a přestupy z elektrotechnických oborů do oborů strojírenských.

SOU 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

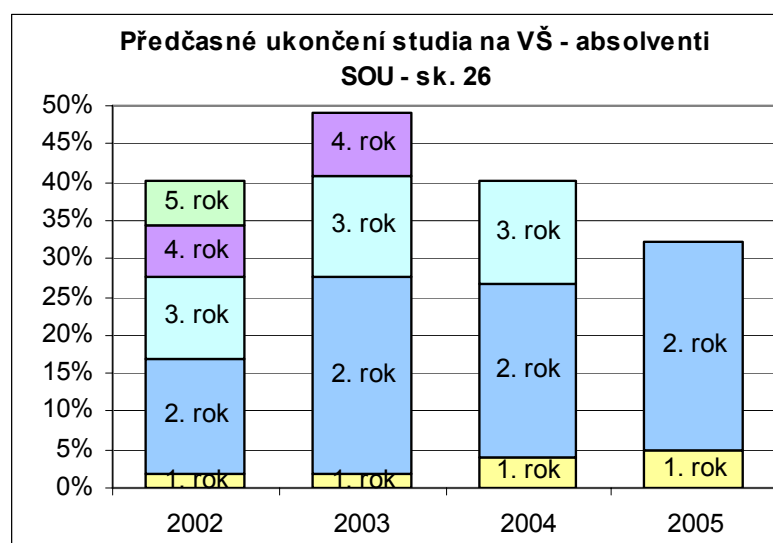
V případě, že absolventi oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika středních odborných učilišť nastoupí do vysokoškolského studia, v naprosté většině studují technické obory a ekonomii, případně obory informatiky (tedy obory ze skupiny matematických a fyzikálních oborů).

Z absolventů oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika středních odborných učilišť z let 2002 až 2006, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu, jich 41 % studium předčasně ukončilo. Tito studenti ukončili vysokoškolské studium a znovu již ke studiu na vysokých školách nenastoupili. Je však možné, že část z nich k vysokoškolskému studiu ještě v následujících letech opětovně nastoupí.

Pokud absolventi středních odborných učilišť, oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, odejdou z vysokoškolského studia před jeho úspěšným ukončením, hodnoty míry předčasných odchodů se znatelně liší podle toho, jaký obor studovali a v rámci jednotlivých skupin oborů se pohybují od 23 do 56 %. Nejčastěji tito studenti opouštějí studium strojírenství (56 % těch, kteří ke studiu nastoupí), zemědělství (50 %), ostatních technických oborů (47 %), učitelství (49 %) a oborů chemických (44 %). Méně než 40 % studentů – absolventů elektrotechnických oborů středních odborných učilišť – předčasně odchází z vysokoškolského studia matematických a fyzikálních oborů (39 %), oborů elektrotechnických (36 %), ekonomie (30 %) a ostatních humanitních oborů (23 %). U ostatních oborových skupin nemá smysl údaje uvádět vzhledem k celkově nízkému počtu studentů z řad těchto absolventů.

K tomu, abychom získali informaci o odchodech absolventů z vysokoškolského studia po jednotlivých letech studia, je nutné mít k dispozici informace o maturantech studujících na vysokých školách s delším časovým odstupem, kteří již několik let na vysoké škole studují a měli možnost již studium absolvovat. Pro naše účely používáme údaje o absolventech z roku 2002.

Obrázek 16: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOU – sk. 26

Absolventi oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika středních odborných učilišť z roku 2002, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu, z 40 % tohoto studia zanechali ještě před jeho úspěšným dokončením.

Téměř 17 % těchto studentů předčasně opustilo vysoké školy v průběhu prvních dvou let studia a dalších 11 % po ukončení druhého roku studia. Odchody v dalších letech studia jsou

méně časté, přesto se pohybují na úrovni 7 % (po ukončení třetího roku studia), resp. 6 % po ukončení čtvrtého roku studia. Menší podíly odchodů ve čtvrtém a pátém roce studia mohou být dány, stejně jako v případě absolventů strojírenských oborů středních odborných učilišť, jednak tím, že velká část studentů odejde ze studia již dříve a dále tím, že absolventi elektrotechnických oborů středních odborných učilišť nastupují spíše do bakalářských studijních programů, které jsou obvykle tříleté.

Absolventi elektrotechnických oborů středních odborných učilišť, kteří nastoupili do vysokoškolského studia, toto studium předčasně ukončili a opakovaně ke studiu na vysoké školy nastoupili, nejčastěji nastupují ke studiu oborů elektrotechnických (47 % z njch) a ostatních technických oborů (22 %). Dalších 9 % jich nastupuje ke studiu strojírenských oborů. Ostatní obory si tito studenti vybírají v menší míře – od 2 do 5 %. Absolventi oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika středních odborných učilišť mají tedy i při opakovaných nástupech do vysokoškolského studia tendence vybírat si obory příbuzné těm, které studovali na střední škole.

Tabulka 19: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOU – sk. 26

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UCITE	UMĚNÍ
10 MATFY	57,5%			8,2%		12,3%				6,8%			9,6%	
10 PŘÍROD		66,7%												
23 STROJ			61,3%	15,3%		6,1%				6,1%			3,7%	
26 ELEKT	1,4%		3,2%	79,3%		9,0%	1,1%	1,4%		2,5%		0,6%	1,4%	
28 CHEM					23,5%	41,2%								
2 TECHN	2,3%		1,9%	10,8%		79,2%						1,5%		
36 STAVE				25,9%			44,4%							
4 ZEMĚD								66,7%						
5 LÉKAŘ														
62 EKON										72,4%				
68 PRAVO														
6 HUMA-OS												89,2%		
75 UCITE	17,5%			10,0%									45,0%	
8 UMĚNÍ														
VŠICHNI	5,0%	0,6%	9,4%	46,7%	0,5%	21,9%	1,8%	1,6%		4,6%		3,7%	3,5%	0,3%

Pokud absolventi oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika oborů středních odborných učilišť opakovaně nastupují k vysokoškolskému studiu, nastupují obvykle ke studiu stejných oborů, ze kterých dříve odešli, případně přestupují na obory elektrotechnické nebo ostatní technické obory.

Opakované hodnoty míry vstupu do jednotlivých skupin oborů se pohybují od 44 % do téměř 90 %. Výjimkou jsou obory chemické s 24% mírou opakovaného vstupu, zde se však jedná o poměrně nízké absolutní počty studentů. Hodnoty míry opakovaného vstupu do stejné oborové skupiny jsou vyšší než 70 % u těch, kteří studovali obory elektrotechnické, ostatní technické obory, ekonomii a ostatní humanitní obory.

Studenti, kteří absolvovali obory elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, a kteří opakovaně vstupují ke studiu na vysoké škole, vstupují ve větší míře i na jiné obory, než na které původně nastoupili. Jedná se zejména o přestupy do elektrotechnických oborů. K jejich studiu nastupuje 15 % těch, kteří původně studovali strojírenství, 11 % studentů, kteří předčasně ukončili studium ostatních technických oborů, 26 % původně studujících stavebnictví a architekturu a 10 % studentů, kteří předčasně ukončili studium pedagogiky.

Další mezioborové přestupy se týkají studentů, kteří při dalším nástupu na vysoké školy začínají studovat v ostatních technických oborech. Desetina (12 %) těch, kteří předčasně ukončili studium matematických a fyzikálních oborů a znovu začínají studovat na vysoké škole, a 41 % bývalých studentů chemie (kteří opakovaně začínají studovat na vysoké škole), nastoupí ke studiu ostatních technických oborů.

SOU 66 Obchod

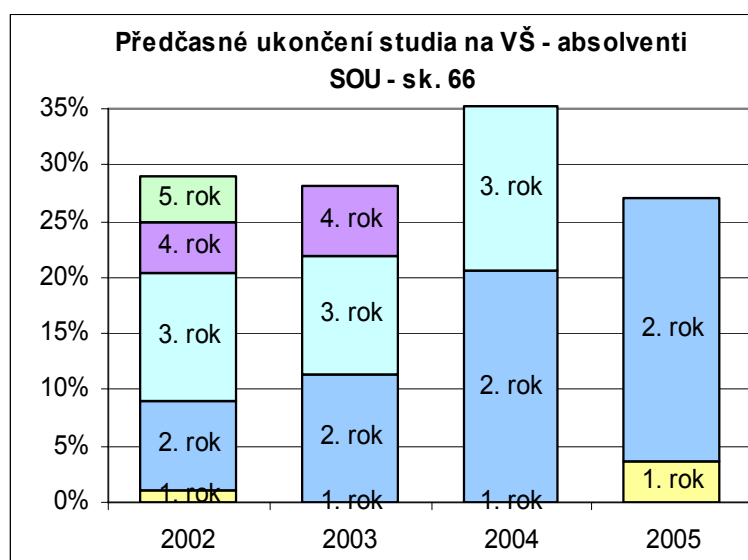
Absolventi oborů obchod středních odborných učilišť, pokud nastoupí do vysokoškolského studia, začínají studovat zejména ekonomické obory. Nastupují i ke studiu ostatních technických oborů, zemědělských oborů, ale i ostatních humanitních oborů a učitelství. Ke studiu v jiných oborových skupinách jich nastupuje mizivé množství. Proto nemá ani smysl tyto oborové skupiny analyzovat

Celkově z absolventů oborů obchod středních odborných učilišť z let 2002 – 2006, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu, jich téměř třetina (30 %) studium předčasně ukončila. Jde o studenty, kteří vysokoškolské studium ukončili a znovu již ke studiu na vysokých školách nenastoupili. Část z nich však k vysokoškolskému studiu pravděpodobně ještě v následujících letech opětovně nastoupí.

Hodnoty míry předčasných odchodů absolventů oboru obchod středních odborných učilišť se významně liší podle toho, na jaký vysokoškolský obor nastoupili. V případě oborů s analyzovatelným počtem studentů se hodnoty míry předčasných odchodů z vysokoškolského studia v jednotlivých skupinách oborů pohybují od 18 do 44 %. Ze studia ostatních humanitních oborů odchází 18 % všech absolventů oborů obchod středních odborných učilišť, kteří nastoupili ke studiu na vysoké školy, ze studia ekonomie odchází 25 % z nich, v případě studentů oborů učitelství se jedná o 27 %, u oborů zemědělství o 36 % a studium v ostatních technických oborů se jedná o 44 % z nich.

K tomu, aby bylo možné analyzovat odchody absolventů z vysokoškolského studia po jednotlivých letech studia, je nutné mít k dispozici informace o maturantech studujících na vysokých školách v delším časovém horizontu. Pro naše účely používáme údaje o absolventech z roku 2002.

Obrázek 17: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů SOU – sk. 66

Absolventi oborů obchod středních odborných učilišť z roku 2002 vykazují v rámci absolventů středních odborných učilišť jednotlivých oborových skupin nejnižší hodnoty míry odchodů ze studia, a to pouze 35 %. Jde o absolventy z roku 2002, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu, a studia zanechali ještě před jeho úspěšným dokončením.

V průběhu prvních dvou let studia zanechalo vysokoškolského studia 9 % těchto studentů a dalších 11 %

zanechalo vysokoškolského studia po ukončení druhého roku studia. V dalších letech studia jsou předčasné odchody méně časté, pohybují se na úrovni 5 % po ukončení třetího roku studia a 4 % po ukončení čtvrtého roku studia. Menší podíly odchodů ve čtvrtém a pátém roce studia mohou být dány, stejně jako v případě absolventů středních odborných učilišť ostatních oborových skupin, tím, že velká část studentů odejde ze studia již dříve a také tím, že absolventi oborů středních odborných učilišť častěji nastupují převážně do bakalářských studijních programů, které jsou obvykle tříleté.

Absolventi oborů obchod středních odborných učilišť, kteří předčasně ukončili vysokoškolské studium a opakovaně ke studiu na vysoké školy nastoupili, nejčastěji nastupují ke studiu oborů ekonomie (46 % z nich), ostatních technických oborů (14 %), oborů učitelství (14 %) a ostatních humanitních oborů (15 %). Ve všech případech se jedná

o studenty, kteří tento obor dříve studovali, mezioborové přestupy do jedné oborové skupiny se v případě absolventů oborů obchod středních odborných učilišť prakticky nevyskytují.

Tabulka 20: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi oborů SOU – sk. 66

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UCITE	UMENI
10 MATFY	40,0%													
10 PŘÍROD														
23 STROJ														
26 ELEKT				83,3%										
28 CHEM														
2 TECHN						75,0%								
36 STAVE														
4 ZEMĚD														
5 LEKAR														
62 EKON										89,9%		4,5%		
68 PRÁVO														
6 HUMA-OS												84,6%		
75 UCITE													72,7%	
8 UMĚNÍ														
VŠICHNI	2,5%			3,0%		13,6%		2,5%		46,0%		15,2%	13,6%	

3.3 Absolventi vybraných skupin oborů nástavbového studia a jejich studium na vysokých školách

Ke studiu na vysokých školách nastupují i absolventi nástavbových oborů středních škol. Obvykle si vybírají obory příbuzné těm, které absolvovali na střední škole. Stejně jako v případě absolventů oborů středních odborných škol a oborů středních odborných učilišť je úspěšnost absolventů oborů nástavbového studia rozdílná zejména podle toho, jaké obory na vysoké škole studují.

Absolventi oborů nástavbového studia jsou při vysokoškolském studiu v porovnání s ostatními absolventy středních škol zhruba stejně úspěšní jako absolventi oborů středních odborných učilišť. Předčasně z vysokoškolského studia odchází 38 % absolventů oborů nástavbového studia, kteří nastoupí k vysokoškolskému studiu.

Vzhledem k celkovému počtu studentů vysokých škol z řad absolventů oborů středních odborných učilišť má smysl se v dalším textu zabývat pouze absolventy oborových skupin

- strojírenství a strojírenská výroba,
- elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika,
- podnikání v oborech, odvětví.

Tabulka 21: Předčasné ukončení vysokoškolského studia - obory nástavbového studia

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UCITE	UMENI	celkem
23			48,0%			59,3%									46,8%
26	30,0%		56,1%	46,6%		40,6%						9,5%			43,0%
64	62,2%	20,0%	52,8%	35,0%	69,2%	37,1%		41,0%		24,1%		22,8%	26,1%		36,1%

Z těchto tří oborových skupin nástavbového studia vykazují nejvyšší míru předčasného ukončení vysokoškolského studia absolventi strojírenských oborů (47 %), o něco nižší míra předčasného ukončování studia se projevuje u absolventů oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (43 %) a relativně nejúspěšnější jsou absolventi oborů podnikání v oborech odvětvích (36% míra předčasného ukončení studia).

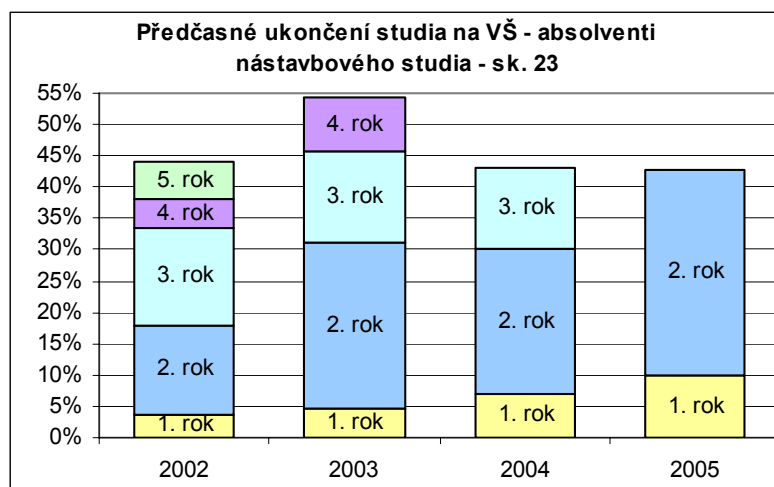
Nástavbové studium 23 Strojírenství a strojírenská výroba

Studenti vysokých škol z řad absolventů oborů nástavbového studia strojírenství a strojírenská výroba, studují v naprosté většině technické obory, zejména strojírenství a ostatní technické obory. V ostatních oborových skupinách jsou tito absolventi zastoupeni pouze minimálně.

Vysokoškolské studium v průměru neúspěšně ukončilo 47 % absolventů oborů nástavbového studia strojírenství a strojírenská výroba z let 2002 až 2006, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu. Jde o studenty, kteří z vysokoškolského studia předčasně odešli a znovu již na ně nenastoupili. Je však možné, že část z nich později opětovně na vysoké školy nastoupí.

Vzhledem k celkově vyšším mírám předčasných odchodů z vysokoškolského studia, jsou i hodnoty míry odchodů absolventů strojírenských oborů nástavbového studia podle skupin oborů poměrně vysoké. Studium strojírenských oborů vysokých škol opouští před jeho úspěšným dokončením 48 % studentů z řad absolventů strojírenských oborů a v případě studia ostatních technických oborů se jedná dokonce o 59 % těchto studentů. U ostatních oborových skupin nemá smysl údaje uvádět vzhledem k celkově nízkému počtu studentů – absolventů strojírenských oborů nástavbového studia.

Obrázek 18: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů nástavbového studia – sk. 23

Pro další analýzu týkající se odchodů absolventů z vysokoškolského studia po jednotlivých letech studia, pracujeme s údaji o absolventech z roku 2002. Z těchto absolventů oborů strojírenství a strojírenská výroba nástavbového studia odešlo předčasně z vysokoškolského studia 44 % z těch, kteří studium zahájili.

V průběhu prvních dvou let studia předčasně ukončí studium téměř pětina (18 %) studentů – absolventů strojírenských oborů nástavbového studia a dalších 16 % po ukončení druhého roku studia. V dalších letech neúspěšně ukončí vysokoškolské studium již menší podíl studentů – po třetím roce studia se jedná o 5 % a po čtvrtém roce studia o dalších 6 % studentů. Obdobně jako v případě absolventů oborů středních odborných učilišť, i v tomto případě je menší podíl odchodů ve čtvrtém a pátém roce studia dán jednak tím, že velká část studentů odejde ze studia již dříve a dále tím, že absolventi strojírenských oborů nástavbového studia nastupují převážně do kratších - bakalářských studijních programů.

Obdobně jako v případě absolventů oborů středních odborných učilišť, i v tomto případě je menší podíl odchodů ve čtvrtém a pátém roce studia dán jednak tím, že velká část studentů odejde ze studia již dříve a dále tím, že absolventi strojírenských oborů nástavbového studia nastupují převážně do kratších - bakalářských studijních programů.

Tabulka 22: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi nástavbového studia – sk. 23

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAR	EKON	PRÁVO	HUMA-OSUCITE	UMĚNÍ
10 MATFY													
10 PŘÍROD													
23 STROJ			79,9%			7,5%		6,7%		3,7%			
26 ELEKT				62,5%									
28 CHEM													
2 TECHN			17,1%			65,7%							
36 STAVE													
4 ZEMĚD													
5 LÉKAR													
62 EKON													
68 PRÁVO													
6 HUMA-OS													
75 UCITE												83,3%	
8 UMĚNÍ													
VŠICHNI			58,5%	2,6%		19,5%		6,7%		4,6%			3,1%

Absolventi nástavbového studia strojírenských oborů, kteří vysokoškolské studium předčasně ukončili a opakovaně ke studiu na vysoké školy nastoupili, nejčastěji nastupují ke studiu oborů strojírenských (59 % z nich) a ostatních technických

oborů (20 %). Do ostatních oborů vysokých škol při dalších nástupech do vysokoškolského studia vstupuje mizivý absolutní počet těchto absolventů a nemá smysl se jimi podrobněji zabývat. Absolventi strojírenských oborů nastavbového studia si při opakovaných nástupech do vysokoškolského studia tendence vybírají opět obory obdobné těm, které studovali na střední škole.

V případě, že nastavbového studia strojírenských oborů opakovaně nastupují k vysokoškolskému studiu, nastupují téměř výhradně ke studiu stejných oborů, ze kterých dříve odešli a mezioborové přestupy jsou zanedbatelné. Výjimkou jsou přestupy z ostatních technických do strojírenských oborů (17 % těch, kteří studia zanechali před jeho úspěšným dokončením a znovu k vysokoškolskému studiu nastupují).

Nástavbové studium 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika

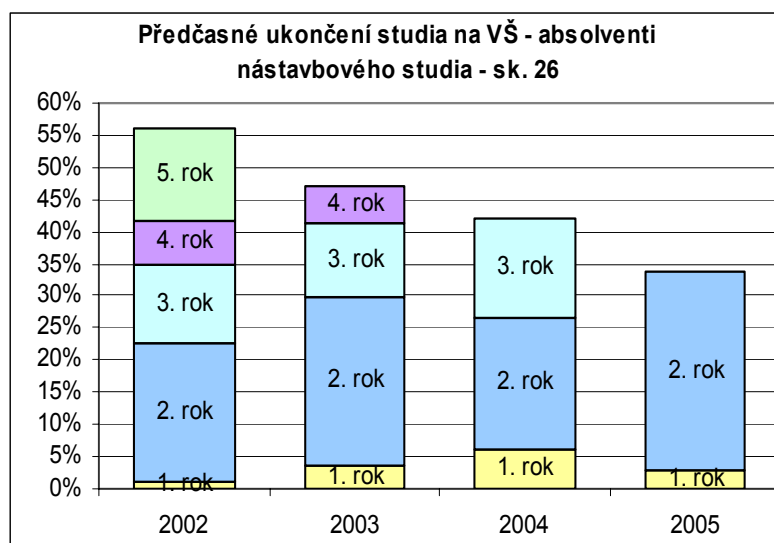
Absolventi nastavbového studia oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika si při vstupu na vysokou školu vybírají zejména technické obory (strojírenství, elektrotechnika, ostatní technické obory) a v menší míře i humanitní obory. V ostatních oborových skupinách jsou tito absolventi zastoupeni pouze minimálně.

Průměrně ukončilo neúspěšně vysokoškolské studium 43 % absolventů oborů nastavbového studia elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu v letech 2002 až 2006. Jsou to ti, kteří z vysokoškolského studia předčasně odešli a znovu již se již k němu nevrátili. Je však možné, že část z nich později na vysoké školy znovu nastoupí.

Hodnoty míry odchodů absolventů elektrotechnických oborů nastavbového studia podle skupin oborů (zejména technických) jsou poměrně vysoké. Ze studia strojírenství vysokých škol opouští před jeho úspěšným dokončením 56 % studentů z řad absolventů elektrotechnických oborů nastavbového studia, v případě studia ostatních technických oborů jde o 41% míru předčasných odchodů a studium elektrotechnických oborů opouští 47 % absolventů, kteří ke studiu nastoupí. Hodnoty míry předčasných odchodů ze studia ostatních humanitních oborů jsou 10%, jedná se však o celkově nižší počty studentů.

Aby bylo možné porovnat odchody z vysokoškolského studia podle počtu let strávených na vysoké škole, pracujeme dále s údaji o absolventech z roku 2002. **Absolventi oborů elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika nastavbového studia z tohoto roku odešli předčasně z vysokoškolského z více než poloviny (56 % těch, kteří studium zahájili).**

Obrázek 19: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů nastavbového studia – sk. 26

Z vysokoškolského studia předčasně odešlo v průběhu prvních dvou let studia 22 % studentů – absolventů elektrotechnických oborů nastavbového studia. Dalších 12 % ukončilo předčasně studium po ukončení druhého roku studia a po třetím roce studia se jedná o 7 %. Absolventi elektrotechnických oborů častěji opouštějí vysokoškolské studium i po čtvrtém roce studia – jde o 15 % těch, kteří ke studiu nastoupili.

Ti absolventi elektrotechnických oborů nástavbového studia, kteří předčasně ukončili vysokoškolské studium a opakovaně ke studiu na vysoké školy nastoupili, nejčastěji nastupují ke studiu elektrotechnických oborů (44 %), ostatních technických oborů (20 %) a oborů strojírenských (12 %). Do ostatních oborů vysokých škol při dalších nástupech do vysokoškolského studia vstupuje mizivý absolutní počet těchto absolventů a nemá smysl se jimi podrobněji zabývat.

Tabulka 23: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi nástavbového studia – sk. 26

	MATFY	PŘÍROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMĚD	LÉKAŘ	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UČITE	UMĚNÍ
10 MATFY	68,8%													
10 PŘÍROD														
23 STROJ			66,7%			11,9%								
26 ELEKT				85,5%		7,6%								
28 CHEM														
2 TECHN						87,3%								
36 STAVE														
4 ZEMĚD								80,0%						
5 LÉKAŘ														
62 EKON														
68 PRAVO														
6 HUMA-OS														
75 UČITE													66,7%	
8 UMĚNÍ														
VSICHNI	5,7%		11,8%	44,1%		24,4%		2,9%		3,2%		1,4%	4,3%	

Absolventi elektrotechnických oborů nástavbového studia si při opakovaných nástupech k vysokoškolskému studiu častěji vybírají obory obdobné těm, které studovali na střední škole, jsou zde však patrné i mezioborové přestupy. Ty se však týkají pouze přestupu do ostatních technických oborů. K jejich studiu nastoupilo 12 % těch, kteří zanechají studia strojírenských oborů a opětovně začínají na vysoké škole studovat, a 8 % těch, kteří opakovaně vstupují k vysokoškolskému studiu po předčasném ukončení studia elektrotechnických oborů.

Nástavbové studium 64 Podnikání v oborech, odvětví

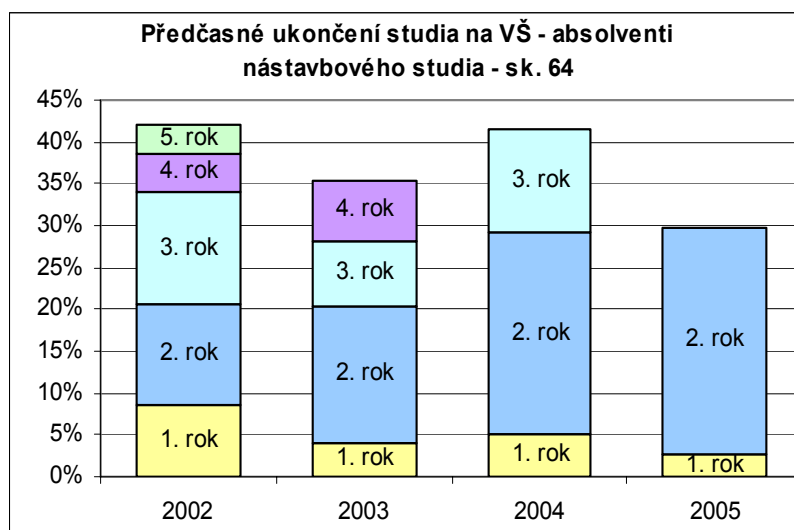
Při vstupu do vysokoškolského studia nejsou absolventi nástavbového studia oborů podnikání v oborech, odvětví jednoznačně vyhranění. Vzhledem k tomu, že jejich středoškolské studium zahrnuje poměrně širokou škálu zaměření, nastupují k vysokoškolskému studiu jak matematických a fyzikálních, tak technických i zemědělských, ekonomických, humanitních a učitelských oborů.

V průměru neúspěšně ukončilo vysokoškolské studium 36 % absolventů oborů nástavbového studia elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika z let 2002 až 2006, kteří nastoupili k vysokoškolskému studiu. Jde o nejnižší hodnoty míry předčasných odchodů ze studia v porovnání s mírami odchodů absolventů ostatních oborových skupin nástavbového studia.

Předčasné odchody absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví nástavbového studia z vysokoškolského studia podle skupin oborů se pohybují od 24 do 69 %. Hodnoty míry odchodů ze studia technických oborů se pohybují na vyšší úrovni - studium strojírenství vysokých škol opouští před jeho úspěšným dokončením 53 % studentů z řad absolventů elektrotechnických oborů nástavbového studia, studium elektrotechnických oborů 35 %, chemie 69 %, ostatních technických oborů 37 %. Hodnoty míry předčasných odchodů ze studia zemědělských oborů jsou 41 %, ekonomie 24 %, ostatních humanitních oborů 23 % a učitelství 26 %.

Aby bylo možné porovnat odchody z vysokoškolského studia podle počtu let strávených na vysoké škole, pracujeme dále s údaji o absolventech z roku 2002. **Absolventi oborů podnikání v oborech, odvětví nástavbového studia z tohoto roku odešli předčasně z vysokoškolského z více než poloviny (42 % těch, kteří studium zahájili).**

Obrázek 20: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi oborů nástavbového studia – sk. 64

V průběhu prvních dvou let studia předčasné odešlo z vysokoškolského studia 21 % studentů – absolventů oborů podnikání v oborech, odvětví nástavbového studia (z toho v průběhu prvního roku 9 %, což je nejvíce ze všech oborových skupin). Dalších 13 % ukončilo předčasné studium po ukončení druhého roku studia, po třetím roce studia jde o 5 % a po čtvrtém roce studia jde o 3 % těch, kteří ke studiu nastoupili.

Absolventi oborů podnikání v oborech, odvětví nástavbového studia, kteří předčasné ukončili vysokoškolské studium a opakovaně ke studiu na vysoké školy nastoupili, nejčastěji nastupují ke studiu ostatních technických oborů (20 %), oborů ekonomických (19 %), strojírenských (12 %) a ostatních humanitních (11 %). Do ostatních oborů vysokých škol při dalších nástupech do vysokoškolského studia vstupuje mizivý absolutní počet těchto absolventů a nemá smysl se jimi podrobněji zabývat.

Tabulka 24: Přestupy mezi obory vysokých škol – absolventi nástavbového studia – sk. 64

	MATFY	PRIROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OSUCITE	UMENI
10 MATFY	56,3%												
10 PŘÍROD													
23 STROJ			67,4%										
26 ELEKT				79,3%									
28 CHEM					50,0%								
2 TECHN						85,2%				8,2%			
36 STAVE													
4 ZEMĚD								67,9%		17,9%			
5 LÉKAR													
62 EKON										90,2%			
68 PRÁVO											100,0%		
6 HUMA-OS												86,2%	
75 UČITE												15,4%	73,1%
8 UMĚNÍ													
VŠICHNI	3,9%	1,6%	11,6%	9,0%	2,6%	20,3%	1,6%	7,4%		18,6%	1,9%	11,3%	9,6%

Absolventi elektrotechnických oborů nástavbového studia si při opakovaných nástupech k vysokoškolskému studiu častěji volí obory obdobné těm, jejichž studium předčasné ukončili, jsou zde však patrné i mezioborové přestupy. Ty se však týkají zejména přestupům do ekonomických oborů (ze zemědělských oborů se jedná o 18 % a z ostatních technických oborů o 8 % těch, kteří studium předčasné ukončili a opětovně začali studovat na vysoké škole). Další mezioborové přestupy jsou patrné v případě těch, kteří předčasné ukončili studium učitelství a začínají studovat ostatní humanitní obory (jde o 15 % z nich).

4. Absolventi oborů středních škol a jejich studium na vysokých školách – porovnání

Absolventi středních odborných škol při studiu na vysoké škole vykazují různé chování podle toho, jaký druh oboru na střední škole vystudovali. **Nejvíce flexibilní a i úspěšní jsou při vysokoškolském studiu absolventi všeobecného proudu středoškolského vzdělávání – tedy absolventi oborů gymnázií a lyceí.** Ti jsou jednak neúspěšnější při přijímacím řízení na vysoké školy, jednak nejméně často z vysokoškolského studia definitivně odcházejí, tedy nejčastěji studium dokončí. Je to dáno zejména tím, že mají poměrně slušný znalostní základ prakticky ve všech všeobecně vzdělávacích předmětech a i v případě, že nejsou přijati ke studiu oboru, který si původně vybrali, jsou schopni se zorientovat v oboru jiném a úspěšně jej vystudovat. Výrazný vliv má i skutečnost, že jde o skupinu absolventů, kteří již při volbě studia předpokládali, že budou pokračovat v terciárním vzdělávání; ke studiu na gymnáziu dostali jako neúspěšnější a nejpřípravenější část populace z pohledu dalšího studia.

Absolventi středních oborů středních odborných škol, oborů středních odborných učilišť a nástavbového studia si naopak při vstupu do terciárního vzdělávání, zejména při zahájení studia na vysoké škole, vybírají většinou obory obdobné nebo příbuzné těm, které absolvovali na střední škole. Tato situace je dána zejména skladbou předmětů, které na střední škole studovali a tedy i odborným základem jejich znalostí. Tito absolventi se často uplatňují zejména při studiu technických oborů (především absolventi středních škol technického zaměření), případně při studiu zemědělských oborů. Specifickou skupinou jsou absolventi středních zdravotnických škol, kteří (zejména v posledních letech) chápou doplnění vzdělání na terciární úrovni jako naprostou nutnost vzhledem ke změnám v kvalifikačních předpokladech pro vykonávání práce kvalifikovaného zdravotnického pracovníka (zejména zdravotních sester, u kterých se požaduje terciární vzdělání).

Absolventi oborů středních odborných učilišť, případně nástavbového studia, se na vysoké školy hlásí (a jsou tedy i přijímáni) mnohem méně. Jejich středoškolské studium je zaměřeno poměrně hodně prakticky a připravuje je zejména pro vstup na pracovní trh. Tímto způsobem jsou koncipovány i jednotlivé vzdělávací programy; absolventi oborů středních odborných učilišť ukončených maturitní zkouškou a oborů nástavbového studia mají tedy znalosti zejména odborného charakteru a při vstupu do terciárního vzdělávání si vybírají téměř výhradně obory příbuzné těm, které studovali na střední škole. Při přijímacím řízení jsou v porovnání s absolventy ostatních oborů středních škol mnohem méně úspěšní a také častěji předčasně odcházejí z vysokoškolského studia.

Celkově absolventi oborů středních škol odcházejí z vysokoškolského studia před jeho úspěšným ukončením z 15 % (jde o absolventy středních škol z let 2002/03 až 2005/06, kteří neúspěšně ukončili studium na vysoké škole a znovu dosud k dalšímu studiu nenastoupili). Lze však přepokládat, že část z nich ještě v několika příštích letech ke studiu nastoupí a úspěšně jej dokončí.

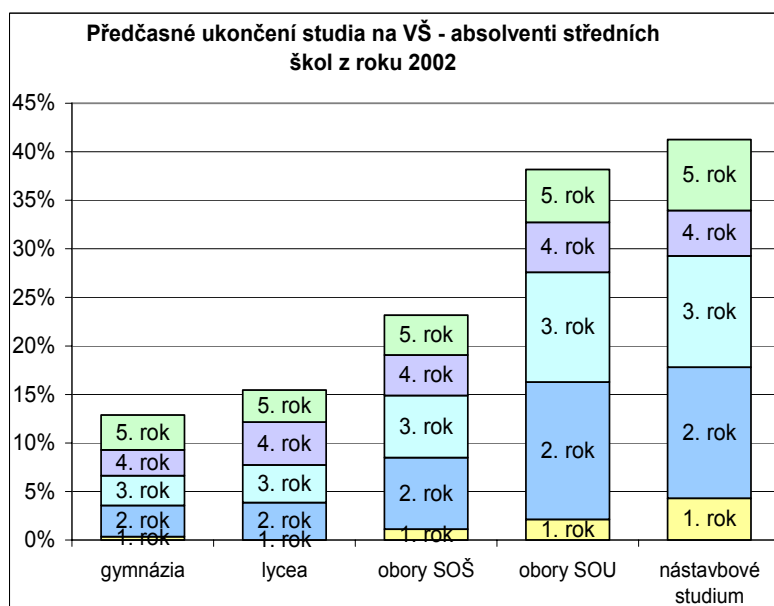
Nejméně často odcházejí z vysokoškolského studia absolventi oborů gymnázií (10 % z těch, kteří ke studiu nastoupí), následují absolventi oborů lyceí (12 %). To potvrzuje teorii, že absolventi všeobecného proudu středoškolského vzdělávání jsou při studiu na vysoké škole úspěšnější vzhledem k tomu, že mají hlubší základy z většího spektra všeobecně vzdělávacích předmětů, než je tomu v případě absolventů odborných středních škol, zároveň jde o vybranou část populace s nejlepšími studijními předpoklady.

Absolventi odborného proudu středního školství obvykle studují na vysoké škole obor příbuzný tomu, který vystudovali na střední škole. Je to dáno zejména tím, že mají poměrně hluboké odborné znalosti, ale nemají širší základ znalostí z ostatních všeobecně vzdělávacích předmětů. **Při dalším studiu jsou poměrně úspěšní absolventi oborů středních odborných škol – neúspěšně ukončí vysokoškolské studium pouze pětina**

z nich, v případě absolventů oborů středních odborných učilišť a absolventů oborů nástavbového studia jde o 38 % těch, kteří k vysokoškolskému studiu nastoupí.

Obrázek 21: Předčasné ukončení studia na VŠ – absolventi středních škol z roku 2002 - podle druhu oboru absolvovaném na střední škole

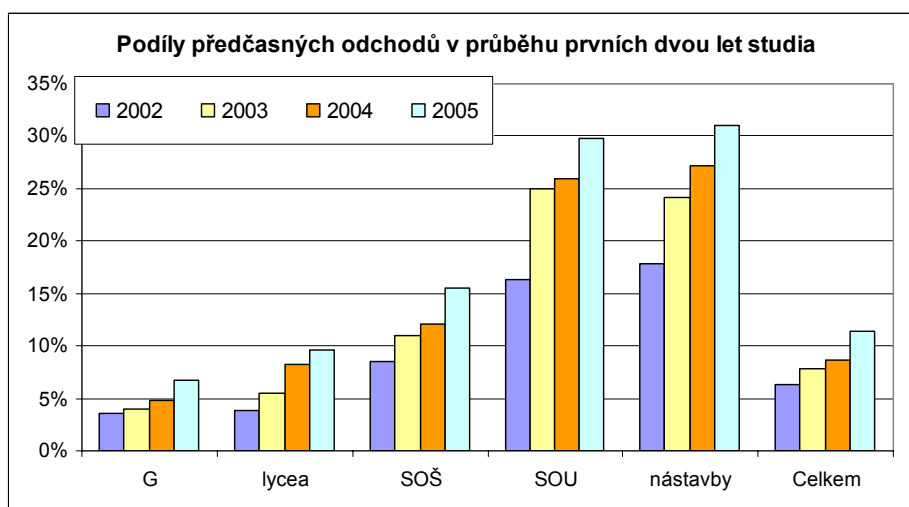
Absolventi oborů středních odborných učilišť a nástavbového studia častěji nastupují ke studiu bakalářských studijních programů a méně často než ostatní absolventi středních škol pokračují ve studiu v navazujících magisterských programech. Z toho důvodu ukončují častěji vysokoškolské studium v prvních třech letech nebo bezprostředně po třetím roce.

Určitým problémem této analytické studie je skutečnost, že vychází buď z údajů o maturantech z roku 2002 (viz např. obr. 21), nebo zahrnuje do propočtů pouze roky, které

již studenti v průběhu studia absolvovali (tj. u maturantů z roku 2005 pouze 2 roky studia). Přitom je zřejmé, že v jednotlivých letech se výrazně mění podmínky tím, že je přijímán stále větší podíl absolventů středních škol k vysokoškolskému studiu. Přitom již na obr. 1 na začátku publikace i obrázků znázorňujících podíly předčasných odchodů ve sledovaných letech 2002 až 2005 je zřejmé, že podíl předčasných odchodů v 1. a 2. roce studia narůstá.

Situace na vysokých školách, a to jak z pohledu počtu nově přijímaných, tak z pohledu strukturování studia a v neposlední řadě i z pohledu dokončování studia, se v posledních letech stále vyvíjí a rozhodně nejde o situaci stabilizovanou. Nejsou k dispozici ani delší časové řady, které by bylo možné pro obdobné analýzy použít. Z těchto důvodů je velice obtížné předpokládat další vývoj a naše závěry spíše poukazují na směr, kterým by vývoj vysokých škol mohl dále směřovat.

Obrázek 22: Vývoj podílů předčasných ukončení studia na VŠ – absolventi středních škol z let 2002 až 2005 - podle druhu oboru absolvovaném na střední škole a celkem

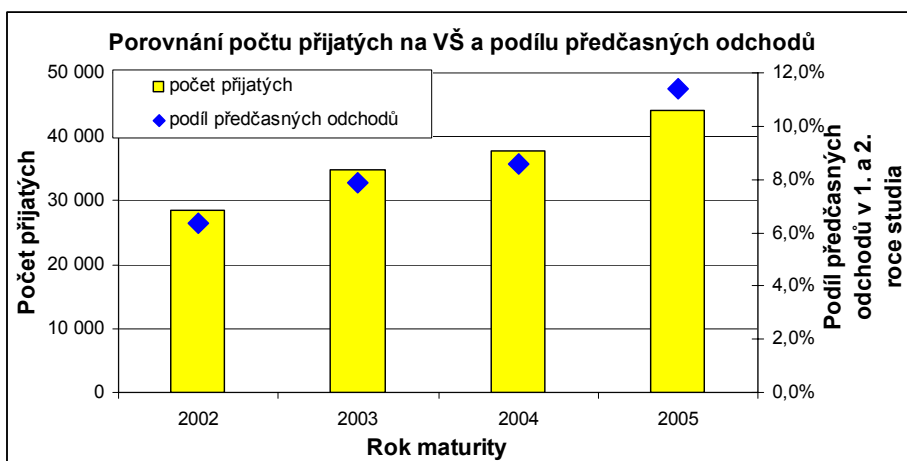

Pro porovnání je uveden obr. 22, který ukazuje vývoj podílů předčasných odchodů v letech 2002 až 2005 pro absolventy gymnázií, lyceí, maturantů oborů SOŠ, oborů SOU a nástavby, dále je uveden celkový průměr, to vše pro první dva roky studia. Z obrázku je zřejmý

výrazný nárůst podílů předčasných odchodů ve všech kategoriích (připomínáme, že jde o odchody, kde je zřejmé, že sledovaní studenti nenastoupili do doby šetření znovu k vysokoškolskému studiu v rámci ČR).

Tento vývoj je zajímavé porovnat s vývojem přijímaných ke studiu – shoda je skutečně výrazná, jak je zřejmé z obr. 23.

Obrázek 23: Porovnání počtu přijatých na VŠ a podílů předčasných ukončení studia na VŠ v prvních dvou letech studia – absolventi středních škol z let 2002 až 2005 - celkem

Lze tedy konstatovat, že s nárůstem počtu (podílu) přijímaných k vysokoškolskému studiu bude narůstat i podíl předčasných odchodů ze studia. Lze očekávat i přiblížení se až dvojnásobným hodnotám, než jsou propočteny a uváděny v této analytické studii. Na druhou stranu se

může opačně projevovat vliv děleného studia, jak bylo zmíněno dříve. Vzhledem k tomu, že se tento vývoj týká především maturantů SOŠ a dále pak zejména maturantů SOU a nástaveb, lze předpokládat, že po předčasném ukončení studia tito absolventi uplatní svou kvalifikaci ze střední školy, a tato kvalifikace bude pro ně zajišťovat vhodné uplatnění na trhu práce.

Zároveň je však nutné připomenout, že v případě absolventů středních škol z posledních dvou až tří let zde není v plném rozsahu podchycena skutečnost, že studenti, kteří odešli v průběhu prvních dvou let z vysokoškolského studia, se v určité míře po několika letech ke studiu znovu vracejí a i studium dokončí. Lze tedy předpokládat, že podíl odchodů maturantů z let 2003 až 2005 z vysokoškolského studia bude ve výhledu několika let o něco nižší – jde však o nepřilíživě významné hodnoty, snížení míry odchodů by se mělo pohybovat na úrovni cca 0,5-1 procentního bodu.

Absolventi jednotlivých druhů oborů středních škol se liší i podle toho, v jaké míře zanechávají studia různých oborových skupin.

Absolventi oborů gymnázií nejčastěji zanechávají studia technických oborů (od 10 % do 20 %), zejména oborů strojírenských. Je to dáno zejména tím, že vysoké školy technického zaměření velice často přijímají uchazeče pouze na základě maturitního vysvědčení, nikoli na základě ověření jejich znalostí. Absolventi středních škol navíc velice často vnímají tyto školy jako „sázku na jistotu“ a podávají si přihlášku ke studiu, aniž by o obor měli zájem. Za technickými obory následují v případě absolventů gymnázií obory zemědělské a obory matematické a fyzikální (zde uchazeči často „přecení své síly“ a náročné studium nezvládnou). Předčasné odchody absolventů gymnázií ze studia oborů ostatních oborových skupin jsou již méně časté a pohybují se pod úrovní 10 %. Jde zejména o obory přírodovědné, humanitní, ekonomické, pedagogiku, lékařské a zdravotnické a o obory umělecké.

Absolventi lyceí vykazují obdobné chování s výjimkou zemědělských oborů, ze kterých předčasně odchází nejvyšší podíl absolventů – jde téměř o pětinu těch, kteří ke studiu nastoupí. Údaje o absolventech lyceí je však nutné, vzhledem k jejich poměrně nízkému absolutnímu počtu, brát jako orientační.

Tabulka 25: Předčasné ukončení studia na VŠ podle oborových skupin a typu absolvovaného oboru na střední škole

	MATFY	PRIROD	STROJ	ELEKT	CHEM	TECHN	STAVE	ZEMED	LEKAR	EKON	PRAVO	HUMA-OS	UCITE	UMENI	celkem
gymnázia	11,9%	9,6%	20,0%	18,1%	13,7%	13,0%	10,0%	12,3%	7,3%	9,8%	3,3%	8,3%	8,5%	6,5%	9,9%
lycea	15,4%	16,7%	16,8%	9,2%	17,6%	18,1%	11,0%	24,2%	6,7%	10,2%	5,6%	7,2%	9,3%	0,0%	12,1%
SOS	28,1%	24,6%	32,5%	19,0%	31,2%	30,6%	22,1%	25,3%	8,8%	13,8%	10,7%	13,8%	15,8%	6,3%	20,1%
SOU	40,0%	31,6%	49,9%	36,0%	40,1%	40,2%	56,7%	40,7%	16,7%	24,7%	11,1%	23,7%	32,8%	6,4%	37,5%
nástavby	44,9%	29,7%	50,8%	44,4%	59,8%	39,0%	50,5%	40,7%	18,2%	26,2%	26,7%	21,1%	30,4%	7,4%	38,2%
celkem	17,2%	12,7%	31,6%	21,1%	24,4%	25,3%	16,7%	20,0%	7,6%	12,3%	4,7%	9,9%	11,8%	6,4%	15,3%

Absolventi odborného proudu středního školství, jak již bylo řečeno výše, vykazují celkově vyšší míru předčasných odchodů z vysokoškolského vzdělávání. Tomu odpovídají i vyšší hodnoty míry odchodů ze studia oborů jednotlivých oborových skupin.

Absolventi oborů středních odborných škol předčasně odcházejí ze studia technických oborů, jejich hodnoty míry odchodů jsou však v porovnání s absolventy oborů gymnázií a lyceí mnohem vyšší – jde o 19 až 33% míru předčasných odchodů ze studia. Hranici dvaceti procent překračují absolventi oborů středních odborných škol z vysokoškolského studia oborů matematických a fyzikálních, přírodovědných a zemědělských. Předčasné odchody ze studia ostatních oborů jsou o něco nižší – jde o 16 % v případě oborů učitelství, 14 % v oborech ekonomických a ostatních humanitních a 11 % v případě oborů práva. Ze studia umění a lékařství a zdravotnictví odchází méně než 10 % těch absolventů oborů středních odborných škol, kteří byli ke studiu přijati.

Absolventi maturitních oborů středních odborných učilišť a oborů nástavbového studia vykazují prakticky stejný model chování. Je to dáno zejména charakterem a skladbou jejich středoškolského studia. Rovněž nejčastěji předčasně odcházejí ze studia technických oborů, míra odchodů se však pohybuje na úrovni 36 až 60 % podle druhu oboru. Vyšší jsou v porovnání s absolventy ostatních oborů středních škol i hodnoty míry odchodů ze studia matematických, fyzikálních a přírodovědných oborů (mezi 30 a 45 %) o odchody ze studia oborů zemědělských (41 %). Podobně je tomu i v případě oborů ekonomických (25 až 26% míra předčasných odchodů), učitelství a pedagogiky (30 až 33 %), medicíny a zdravotnictví (17 až 18 %) a uměleckých oborů (6 až 7 %). Jedinou oborovou skupinou, ve které studenti z řad absolventů oborů středních odborných učilišť a nástavbového studia vykazují jiné chování, jsou obory práva – hodnoty míry předčasných odchodů jsou 11 % v případě absolventů oborů SOU a 27 % v případě absolventů nástavbového studia. Vzhledem k tomu, že se však jedná o poměrně malé absolutní počty studentů, nejde o statisticky významné rozdíly.

5. Přílohy

Příloha 1: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi středních škol celkem

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
1. rok	0,8%	0,9%	1,1%	1,4%
2. rok	5,5%	6,9%	7,5%	10,0%
3. rok	4,9%	4,7%	6,5%	x
4. rok	3,4%	4,7%		x
5. rok	3,9%	x		x
	18,6%	17,3%	15,1%	11,4%

Příloha 2: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů gymnázií

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
1. rok	0,4%	0,4%	0,5%	0,8%
2. rok	3,2%	3,6%	4,3%	5,9%
3. rok	3,1%	3,2%	5,0% x	
4. rok	2,7%	3,9% x		x
5. rok	3,6% x		x	x
	12,9%	11,2%	9,8%	6,8%

Příloha 3: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů lyceí

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
1. rok	0,0%	0,9%	0,5%	0,8%
2. rok	3,9%	4,5%	7,7%	8,8%
3. rok	3,9%	3,6%	6,9% x	
4. rok	4,4%	3,6% x		x
5. rok	3,3% x		x	x
	15,5%	12,7%	15,1%	9,7%

Příloha 4: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
1. rok	1,1%	1,4%	1,7%	1,9%
2. rok	7,4%	9,6%	10,4%	13,6%
3. rok	6,4%	6,2%	8,0% x	
4. rok	4,2%	5,5% x		x
5. rok	4,1% x		x	x
	23,2%	22,7%	20,0%	15,5%

Příloha 5: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných učilišť

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
1. rok	2,1%	2,4%	3,8%	4,1%
2. rok	14,1%	22,6%	22,1%	25,7%
3. rok	11,3%	10,9%	13,0% x	
4. rok	5,2%	7,3% x		x
5. rok	5,4% x		x	x
	38,2%	43,1%	38,9%	29,8%

Příloha 6: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů nástavbového studia

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
1. rok	4,3%	3,7%	5,6%	4,3%
2. rok	13,5%	20,5%	21,6%	26,7%
3. rok	11,5%	10,2%	12,5% x	
4. rok	4,7%	8,1% x		x
5. rok	7,3% x		x	x
	41,3%	42,5%	39,7%	31,0%

Příloha 7: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 23

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	5,9% x	x	x	x
4. rok	5,9%	6,8% x	x	x
3. rok	10,1%	8,4%	9,6% x	
2. rok	12,2%	16,8%	16,7%	18,9%
1. rok	1,6%	1,6%	2,9%	3,2%
	35,7%	33,6%	29,2%	22,1%

Příloha 8: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 26

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	5,8% x	x	x	x
4. rok	5,2%	7,6% x	x	x
3. rok	6,7%	7,4%	9,3% x	
2. rok	8,2%	8,9%	11,5%	14,3%
1. rok	1,2%	1,1%	1,3%	1,0%
	27,0%	25,0%	22,1%	15,3%

Příloha 9: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 36

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	4,3% x	x	x	x
4. rok	4,6%	7,2% x	x	x
3. rok	9,2%	7,3%	11,6% x	
2. rok	10,3%	12,6%	11,9%	14,6%
1. rok	1,6%	0,9%	1,9%	2,0%
	30,0%	28,0%	25,4%	16,6%

Příloha 10: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 41

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
4. rok	3,0% x	x	x	x
4. rok	5,3%	5,8% x	x	x
3. rok	7,7%	8,1%	9,2% x	
2. rok	10,5%	13,1%	18,5%	20,5%
1. rok	1,9%	1,8%	3,4%	3,1%
	28,3%	28,8%	31,2%	23,6%

Příloha 11: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 53

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	2,9% x	x	x	x
4. rok	3,5%	2,8% x	x	x
3. rok	3,7%	2,5%	3,5% x	
2. rok	3,2%	4,2%	4,6%	8,0%
1. rok	0,5%	1,6%	1,1%	1,7%
	13,7%	11,1%	9,2%	9,7%

Příloha 12: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 63

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	2,9% x	x	x	x
4. rok	3,0%	4,2% x	x	x
3. rok	4,3%	4,5%	6,3% x	
2. rok	3,9%	6,6%	7,5%	9,9%
1. rok	0,5%	1,4%	1,1%	1,7%
	14,7%	16,7%	14,9%	11,5%

Příloha 13: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 64

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	4,4% x	x	x	x
4. rok	4,7%	5,1% x	x	x
3. rok	7,1%	6,8%	10,0% x	
2. rok	9,7%	12,5%	10,5%	17,6%
1. rok	1,6%	1,5%	1,3%	3,2%
	27,5%	26,0%	21,8%	20,8%

Příloha 14: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 75

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	1,9% x	x	x	x
4. rok	1,9%	1,8% x	x	x
3. rok	4,1%	3,8%	5,6% x	
2. rok	5,4%	4,7%	4,4%	7,5%
1. rok	1,0%	0,9%	1,0%	1,1%
	14,3%	11,2%	11,0%	8,6%

Příloha 15: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných škol – sk. 82

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
4. rok	3,9% x	x	x	x
4. rok	3,9%	4,4% x	x	x
3. rok	1,4%	2,7%	4,2% x	
2. rok	3,3%	1,9%	4,2%	5,5%
1. rok	0,6%	0,2%	0,9%	1,2%
	13,1%	9,2%	9,2%	6,8%

Příloha 16: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných učilišť – sk. 23

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	5,7% x	x	x	x
4. rok	4,2%	6,6% x	x	x
3. rok	14,6%	8,7%	13,5% x	
2. rok	18,2%	28,9%	25,4%	27,3%
1. rok	3,1%	5,2%	6,1%	3,7%
	45,8%	49,5%	45,1%	31,0%

Příloha 17: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných učilišť – sk. 26

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	5,8% x	x	x	x
4. rok	6,8%	8,2% x		x
3. rok	10,8%	13,4%	13,7%	x
2. rok	14,9%	25,8%	22,7%	27,3%
1. rok	1,9%	1,7%	3,9%	5,0%
	40,2%	49,1%	40,3%	32,2%

Příloha 18: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů středních odborných učilišť – sk. 66

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	4,0% x	x	x	x
4. rok	4,5%	6,3% x		x
3. rok	11,4%	10,4%	14,5%	x
2. rok	8,0%	11,5%	20,6%	23,4%
1. rok	1,1%	0,0%	0,0%	3,6%
	29,0%	28,1%	35,1%	27,0%

Příloha 19: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů nástavbového studia – sk. 23

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	6,0% x	x	x	x
4. rok	4,8%	8,4% x		x
3. rok	15,5%	14,5%	13,0%	x
2. rok	14,3%	26,7%	23,0%	33,0%
1. rok	3,6%	4,6%	7,0%	9,9%
	44,0%	54,2%	43,0%	42,9%

Příloha 20: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů nástavbového studia – sk. 26

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	14,6% x	x	x	x
4. rok	6,7%	5,5% x		x
3. rok	12,4%	11,7%	15,4%	x
2. rok	21,3%	26,2%	20,4%	31,0%
1. rok	1,1%	3,4%	6,2%	2,9%
	56,2%	46,9%	42,0%	33,9%

Příloha 21: Předčasné ukončení studia na VŠ podle doby studia na vysoké škole – absolventi oborů nástavbového studia – sk. 64

	rok maturity			
	2002	2003	2004	2005
5. rok	3,3% x	x	x	x
4. rok	4,7%	7,4% x		x
3. rok	13,3%	7,8%	12,3%	x
2. rok	12,0%	16,1%	24,1%	26,8%
1. rok	8,7%	4,1%	5,2%	2,8%
	42,0%	35,5%	41,5%	29,6%